

4 Pärnumaa majanduse roll Eesti majandusruumis ja perspektiiv

4	<u>Pärnumaa majanduse roll Eesti majandusruumis ja perspektiiv</u>	15
4.1	<u>Sisemajanduse koguprodukt</u>	15
4.2	<u>Ettevõtlusmaastik</u>	20
4.3	<u>Palk</u>	25
4.4	<u>Tööturg</u>	30
4.4.1	<u>Hõivatud</u>	30
4.4.2	<u>Tööhõive</u>	34
4.4.3	<u>Tööränne ja toimepiirkonnad</u>	39

Pärnumaa sisemajanduse koguprodukt on viimased 30 aastat liikunud samas rütmis valdava enamiku (13) maakondadega. Teatavasti on siinkohal ainsad erandid ülisuure osakaaluga pealinnaregioon Harjumaa ja oma osakaalu enamvähem taastanud Tartumaa. Maakonna osakaalu suurendamiseks on siinmail vaja senisest rohkem keskenduda keskmiselt suurema lisandväärtusega majandussektoritele – märksõnaks „targad töökohad“.

Siinkohal on oluline tootlikkus, kus kõigil Lääne-Eesti maakondadel on arenguruumi võrreldes Harjumaa ja Tartumaaga.

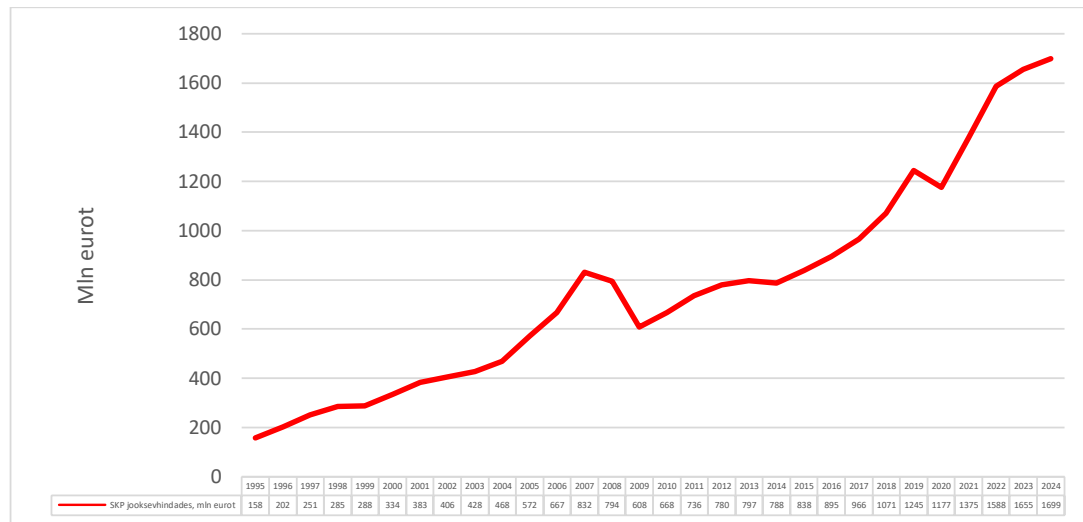
Kui 1990. aastatel paistis Pärnumaa silma kogu riigis (väike)ettevõtluse kiire spurdi poolest, siis hilisematel aastakümnetel on need näitajad enamvähemühtlustunud.

Palgatase oli maakonnas edetabelis eesotsas samuti 1990. aastatel. Pärnumaa majandus sai aga keskmisest valusamini pihta aastate 2008. aastal alanud majandussurutise ajal. Tollal paistis maakond suurima erasektori osakaalu poolest riigis, mis võimendas veelgi langust. Majandussurutis siinmail oli pikimaid Eestis: teatud mõttes saame rääkida „kadunud aastakümnest“. Praegune palgatase ei ole kahjuks enam aastaid küündinud riigi esikolmikusse, olles pigem esimese poole lõpus või halvematel aastatel keskel.

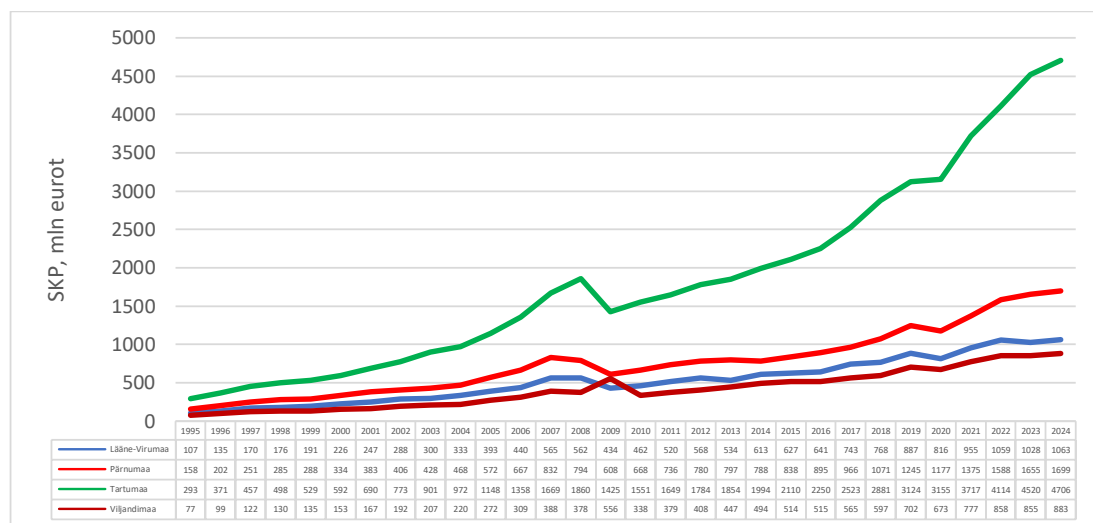
Tööturul on hõivatute seas tõusnud avaliku sektori osakaal, mis on teatud määral aidanud veidi pehmemdada majanduskonjunkturi mõjusid. Näiteks on Pärnu olnud riigiasutuste töötajate seas teiseks koondumiskohaks (peale Tartut) kui silmas pidada kaugtöö võimalusi. „Tarkasid töökohti“ silmas pidades on murekohaks endiselt kõrgharidusega tööjõu madalam osakaal võrreldes Harju- ja Tartumaaga. Kui 1990. aastatel oli Pärnumaa tihti madalaima registreeritud tööpuudusega maakonnaks, siis hilisematel aegadel (nt majandussurutise ajal) on halvematel aegadel oldud edetabeli keskosas. Viimastel aastatel on olukord taas keskmisest parem. Pärnu linna olulisus on maakonna siseselt aegade jooksul kasvanud, vastandina kohalike piirkonnakeskuste (Vändra, Kilingi-Nõmme, Lihula jt) rolli kahanemisele. Maakonna loode- ja kohati põhjaosas on aga aina tugevamalt tunda Tallinna mõju töörande sihtkohana. Tööjõu välisrände osas on Pärnumaa koos naabermaakonna Viljandimaaga olnud varasematel aegadel, nt masu ajal, olulisemaid lähtemaakondi, eelkõige Soome suunal.

4.1 Sisemajanduse koguprodukt⁹

Pärnumaa regionaalne sisemajanduse koguprodukt ehk SKP (jooksevhindades) ulatus statistikaameti mõõtmisperioodi alguses 1995. aastal 158 mln euroni, sajandivahetusel (2000) 334 mln euroni, Eesti EL-ga liitumise aastal (2004) 468 mln euroni ja 2024. aastal 1,699 mld euroni.

Joonis 15. Pärnu maakonna sisemajanduse koguprodukt (SKP) jooksevhindades, mln eurot, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

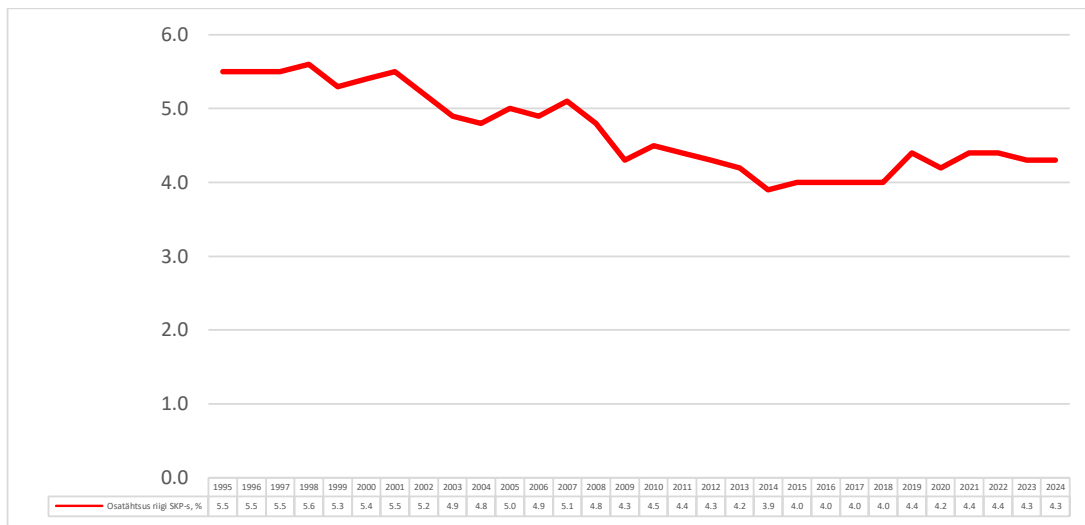
⁹ Regionaalne sisemajanduse koguprodukt (regionaalne SKP ehk RSKP) turuhindades – regionaalne lisandväärtus pluss regionaliseeritud neto-tootemaksud (tootemaksude ja subsiidiumide vahe). Piirkondade RSKPde summa turuhindades võrdub riigi SKPga turuhindades.

Regionaalne lisandväärtus – regiooni residendist majandusüksuste (ettevõtete, asutuste, organisatsioonide või nende struktuuriüksuste) tootmisprotsessis lisandunud väärtus (toodang miinus vahetarbimine).

Joonis 16. Pärnu maakonna ning võrdlusmaakondade - Lääne-Viru, Tartu ja Viljandi maakonna sisemajanduse koguprodukt (SKP) jooksevhindades, mln eurot, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

Majandussurutise ehk masu eelseks tipphetkeks oli 2007. aasta, kui maakonna SKP ulatus 832 mln euroni, peale seda algas langus (madalaimaks punktiks 608 mln eurot 2009. aastal) ja väga aeglane taastumine (sarnaselt Hiiumaale). Pärnumaad tabas majandussurutise-aegne langus keskmisest rohkem, põhjusteks sealhulgas erasektori ja nn vanade majandusharude keskmisest suurem osakaal.

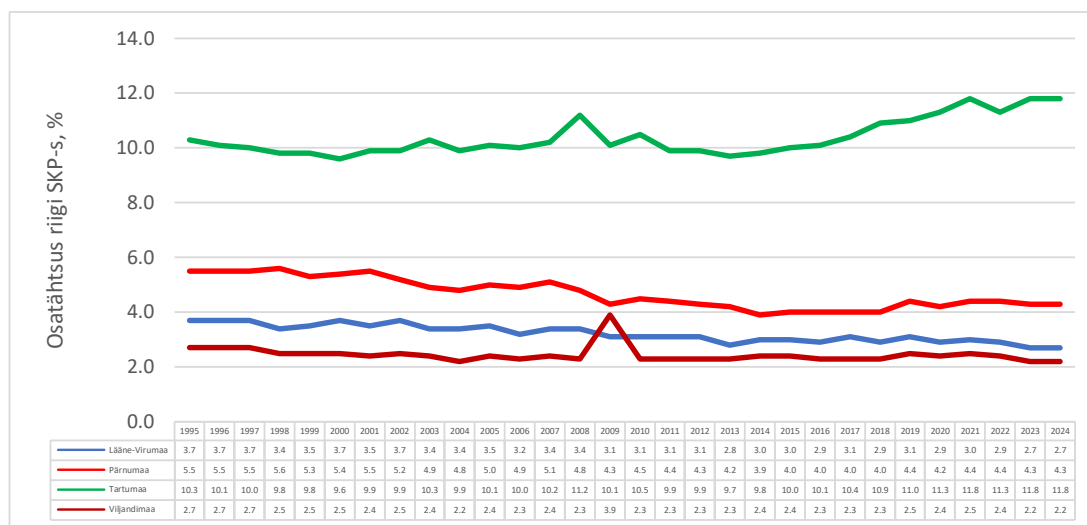
Masu eelne tase ületati alles 2015. aastal - 838 mln eurot. Sealtpeale on kasv toiminud edasi, ainsaks langusaastaks oli koroonaaeg (2020. aasta): 1,177 mld eurot, aasta varem oli näitaja 1,245 mld eurot. Kolmekümne aasta jooksul on nominaalnäitaja suurenenud 10,8 korda.

Joonis 17. Pärnu maakonna sisemajanduse koguprodukti (SKP) osatähtsus Eestis, %, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

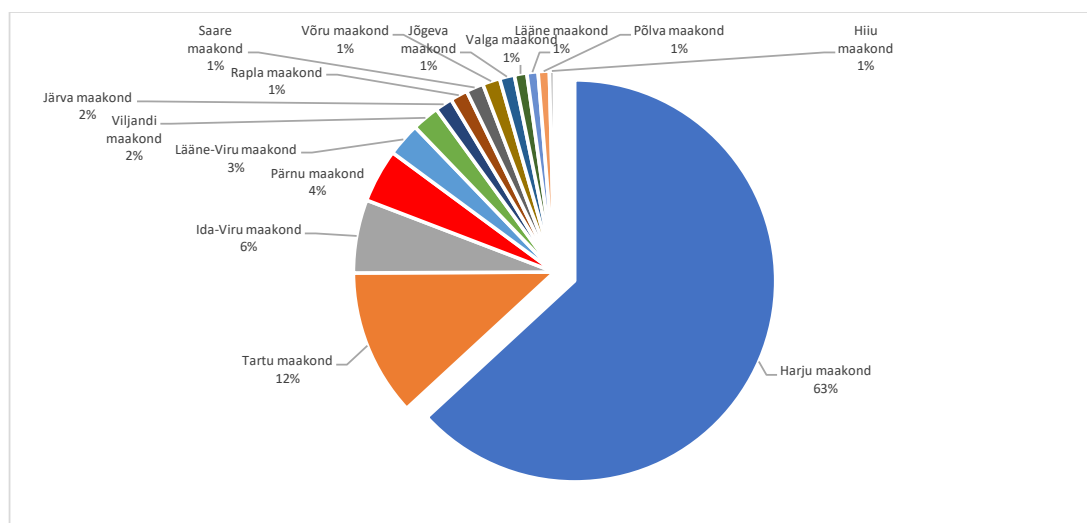
Eespool toodud trendid on kajastuvad vastavalt Pärnu maakonna osatähtsuses riigi majandusest. Kui perioodi alguses 1995. aastal oli selleks näitajaks 5,5%, tippajaks oli 1998. aasta 5,6%-ga. Peale seda hakkas osakaalu vaikne langus. Kui masu eelsel 2007. aastal oli selleks näitajaks veel 5,1%, siis kaks aastat hiljem oli see näitaja kõigest 4,3% ja väga aeglase taastumise lõpus 2014. aastal veel 3,9%. Nelja aasta jooksul aastatel 2015-2018 arenes maakonna majandus samas tempos ülejäänud Eestiga – osakaal stabiliseerus 4,0%-le. Viimase viie aasta jooksul aastatel 2019-2024 saame rääkida veidi kõrgemast tasemest: näitaja on kõikunud 4,2% ja 4,4% vahel.

Kõrvutades Pärnumaa näitajaid teiste võrdlusmaakondade näitajatega, siis kõik, v.a Tartumaa, on kaotanud oma osakaalu võrreldavas ulatuses riigi SKP-st. See probleem hõlmab peaaegu kogu Eestit, v.a pealinnaregiooni – Harju maakonda ja riigi suuruselt teist linna hõlmavat Tartu maakonda.

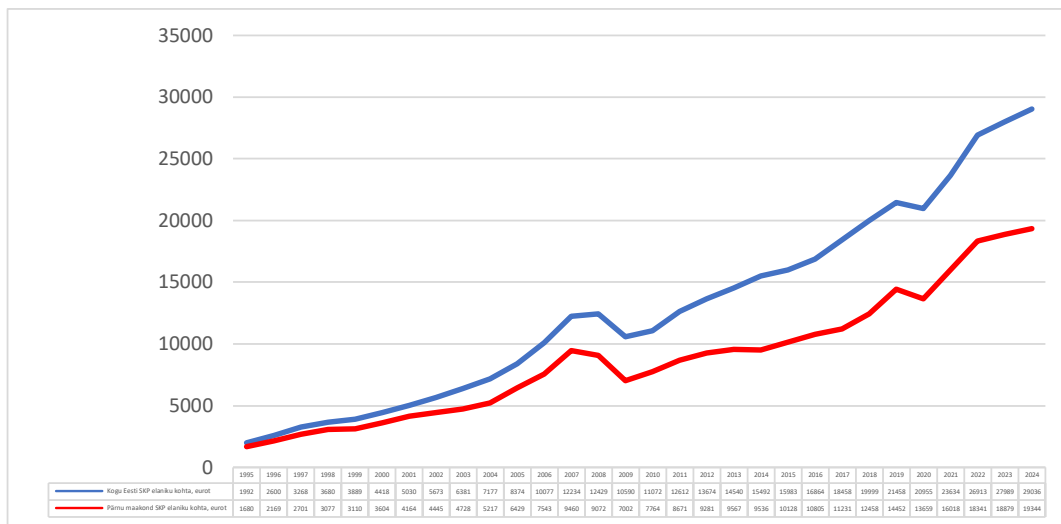

Joonis 18. Pärnu maakonna ning võrdlusmaakondade - Lääne-Viru, Tartu ja Viljandi maakonna sisemajanduse koguprodukti (SKP) osatähtsus Eestis, %, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

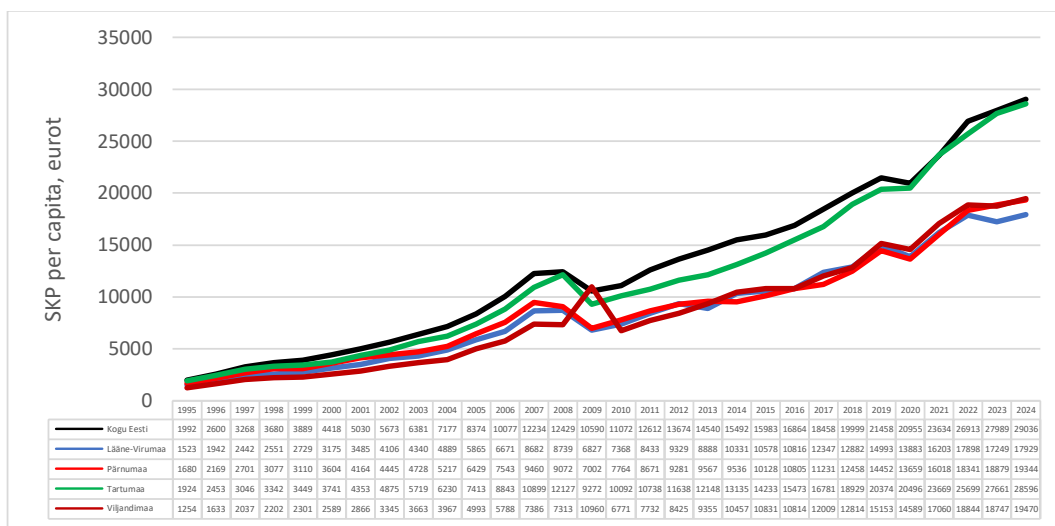
Praeguse (2024. aasta) osakaaluga on Pärnu maakonnas riigi 4. majandus peale Harjumaad (63,2% Eesti SKP-st), Tartumaad (11,1%) ja Ida-Virumaad (5,9%) – see vastab ka maakonna kohale elanikkonna suuruse järjestuses. Pärnumaale järgnevad Lääne-Virumaa (2,7%) ja Viljandimaa (2,2%).

Joonis 19. Eesti maakondade sisemajanduse koguprodukti (SKP) osatähtsus Eestis, %, 2024. Allikas: Statistikaamet.

Joonis 20. Pärnu maakonna ja Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta, eurot, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

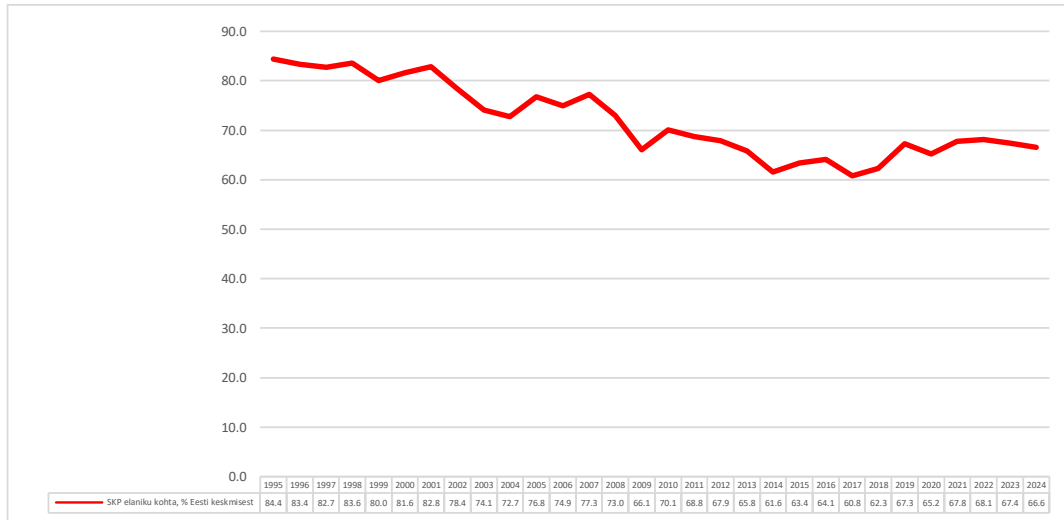

Joonis 21. Pärnu maakonna ning võrdlusmaakondade - Lääne-Viru, Tartu ja Viljandi maakonna ja Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta, eurot, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

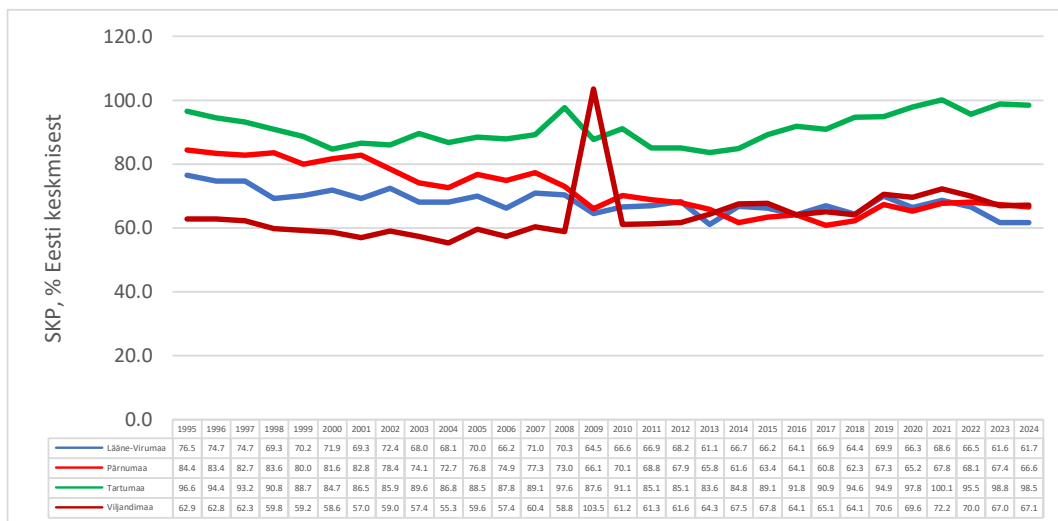
Sisemajanduse koguprodukt elaniku kohta – see näitaja oli tipus suhtarvuga 84,4% riigi keskmisest mõõtmisperioodi alguses 1995. aastal. Peale seda oli kõigepealt vahepealne langus. Masu eelse perioodi ajal 2007. aastal ulatus see näitaja 77,3%-ni, siis kaks hiljem kõigest 66,1%-ni riigi keskmisest. Väga aeglane taastumine kajastus ka selles näitajas: 61,6% 2014. aastal ja madalaim punkt 60,8% 2017. aastal. Peale seda on järgnenud teatud tõus, aastatel 2018-2024 on see näitaja kõikunud vahemikus 65,2%-st kuni 68,1%-ni.

Taustainfona, kui Harjumaa vastav näitaja oli 1995. aastal 139,5%, siis kolmkümmend aastat hiljem 134,0%. Tartumaal on ainsa maakonnana, peale vahepealset langusperioodi, ette näidata vastavad näitajad 96,6% (1995), „põrand“ 84,7% (2000) ja 98,5% viimase näitajana (2024).

Kui 1995. aastal oli Pärnumaa selle näitajaga maakondade arvestuses neljandal kohal peale Harju-, Tartu- ja Hiiumaad, siis kolmkümmend aastat hiljem oli koht sama: nüüd aga peale Harju-, Tartu- ja Viljandimaad.

Joonis 22. Pärnu maakonna sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta võrdluses Eesti keskmisega, % Eesti keskmisest, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

Joonis 23. Pärnu maakonna ning võrdlusmaakondade - Lääne-Viru, Tartu ja Viljandi maakonna sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta võrdluses Eesti keskmisega, % Eesti keskmisest, 1995-2024. Allikas: Statistikaamet.

Siinkohal on tähtis märkida, et maakonna majanduse arengus on tähtis (sh tuginedes varasematele negatiivsetele kogemustele monofunktsionaalsete asulate arenguprobleemidega seondult – nt Sindi ja Tootsi) tasakaalu leidmine kahe suuna vahel. Nendeks on mitmekesise ettevõtluse tagamine kontsentratsiooniriskide hajutamiseks: paindlikkus ja hajutatud ning nutikas spetsialiseerumine. Tulenevalt maakonna elanikkonna keskmisest ettevõtlikumast vaimust (millele juhtis oma kunagises uurimuses tähelepanu Garri Raagmaa (Raagmaa, 2000)) ja majandusstruktuuriga seotud omapärast, on sinne ettevõtlusaktiivsus suhteliselt kõrge.

Majandusstruktuuriga seotud omapära alla kuulub FIEnduse suur osatähtsus maapiirkondade ettevõtlusmaastikul. Eriti puudutab see rannakalandust: teatavasti on Pärnumaa tähtsaim rannakalanduse piirkond Eestis.

4.2 Ettevõtlusmaastik

Pärnumaa konkurentsivõime määravad maakonna ettevõtete edukus. Aastal 2025 kuulus maakonna statistilisse profiili 9126 ettevõtet. See moodustab ligi 5,7% Eesti ettevõtete koguarvust, olles selle näitaja riigi kolmas ettevõtluskese peale Harjumaad ja Tartumaad. Peale haldusreformi oli Pärnumaa osakaal 6,2%, st Eesti kogunäitaja on kasvanud maakonna näitajast veidi kiiremini.

Tabel 3. Ettevõtlusvormide jagunemine Pärnu maakonnas, 2002-2025. Allikas: Statistikaamet.

Aasta	Kokku	FIE (füüsilisest isikust ettevõtja)	TÜ (täis- ühing)	UÜ (usaldus- ühing)	OÜ (osa- ühing)	AS (aktsia- selts)	TÜ (tulundus- ühistu)	EÜ (Euroopa äriühing)	Välismaa äriühingu filiaal
2002	4065	1738	4	0	1970	311	39	0	3
2003	3873	1474	4	0	2105	254	34	0	2
2004	4196	1593	3	1	2335	236	28	0	0
2005	4401	1624	4	4	2524	221	23	0	1
2006	4733	1608	4	2	2882	214	22	0	1
2007	4995	1544	4	2	3218	203	21	0	3
2008	4991	1459	4	4	3311	190	20	0	3
2009	5073	1499	4	13	3349	184	20	0	4
2010	6530	2815	4	16	3502	169	19	0	5
2011	6630	2640	4	14	3795	156	17	0	4
2012	6779	2528	1	7	4084	142	16	0	1
2013	6905	2409	4	16	4327	133	16	0	0
2014	6959	2339	2	9	4468	122	18	0	1
2015	7147	2292	4	14	4698	119	19	0	1
2016	7347	2193	2	17	5009	106	20	0	0
2017	7890	2228	1	25	5515	101	20	0	0
2018	8138	2169	3	24	5825	98	19	0	0
2019	8150	2063	0	41	5932	92	22	0	0
2020	8250	1957	3	36	6144	89	20	0	1
2021	8568	1811	3	33	6614	88	19	0	0
2022	8697	1733	3	20	6836	84	20	0	1
2023	8978	1640	13	26	7194	83	21	0	1
2024	9118	1553	3	18	7446	79	19	0	0
2025	9126	1491	7	18	7515	77	18	0	0

Ettevõtete arvu dünaamikas väärib märkimist majanduslikult aktiivsete ettevõtete arvu rohkem kui kahekordistumine võrreldes aastatuhande algusega. Arvesse tuleb võtta, et 2017. a haldusreformi tulemusel suurenes Pärnu maakond kahe senise Lääne maakonna valla võrra.

Ettevõtlust iseloomustavatest näitajatest on territoriaalses lõikes olemas ja ajaliselt võrreldavad andmed majanduslikult aktiivsete äriühingute arv 2002-2025: ettevõtted, kellel on majandustegevus ja kes on esitanud aastaaruande. Majanduslikult aktiivsete äriühingute arv näitab kõikides omavalitsustes pidevat tõusu.

Ettevõtluse arengutaset riigis või piirkonnas seostatakse haridustasemega, kohaliku kultuuriga, geograafilise asukohaga, võrgustike ja teiste ettevõtlussektorite olemasoluga, toetavate teenuste kättesaadavusega jne. Hüppeline ettevõtete kasv kinnitab teooriat, et majanduses toimuvad

tagasilöögid ja töökoha kaotus toob kaasa ettevõtlusaktiivsuse tõusu. Mittetulundusühenduste arv on vaadeldaval perioodil vähehaaval tõusnud ning aktsiaseltside arv on suhteliselt stabiilne. Kohaliku omavalitsuse majanduskeskkonna üheks hindamise määraks on ettevõtlusaktiivsuse võrdlemine. Ettevõtlusaktiivsust mõõdetakse ettevõtete arvuga 1000 elaniku kohta.

Ettevõtlusaktiivsuse ruumilise jaotuse osas ei saa Pärnumaal välja tuua ühtset mustrit. Kuigi ettevõtete arv on näidanud kiiret kasvutendentsi pigem perifeersetes piirkondades, on töörande peamiseks sihtkohaks kasvavalt maakonnakeskus Pärnu linn. Ettevõtjate arvu keskmisest kiirema kasvu taga maapiirkondades on põllumajanduse ja eriti kalandusega seonduv omapära. Suuremad tööandjad ja tootmisettevõtted asuvad valdavalt maakonnakeskuses, mõned suuremad tööandjad asuvad ka väiksemates keskustes. Samas ei ole võimalik teha ka järeldusi mitme ääremaalise valla ettevõtlusaktiivsuse tõusu kohta, sest sageli erinevad ettevõtte registreerimiskoht ja reaalne tegevuskoht.

Pärnu maakonnas oli Statistikaameti andmetel 2025. aasta lõpu seisuga 9126 statistilisse profiili kuuluvat ettevõtet. Levinumad ettevõtlusvormid on füüsilisest isikust ettevõtjateh FIEd (1491) ja osahinguid 7515. Samuti on maakonnas 77 aktsiaseltsi. Vaadeldava perioodi (2002-2025) ajal on füüsilisest isikust ettevõtjate ja aktsiaseltside arv vähenenud, tõusnud on aga osahingute arv ja osakaal ettevõtlusmaastikul.

Tabel 4. Statistilisse profiili kuuluvad ettevõtted suuruse järgi Pärnu maakonna kohalike omavalitsuste ja suuremate asustussüste loikes töötajate arvu järgi, 2017-2025. Allikas: Statistikaamet.

Pärnu maakond	Töötajate arv	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Kokku	7890	8138	8150	8250	8568	8697	8978	9118	9126
	Vähem kui 10	7489	7709	7697	7829	8163	8277	8544	8700	8716
	10-49	347	370	389	363	346	361	370	354	349
	50-249	50	55	60	54	54	54	60	61	58
	250 ja enam	4	4	4	4	5	5	4	3	3
..Häädemeeste vald	Kokku	457	468	455	480	510	529	542	554	570
	Vähem kui 10	443	452	442	465	497	516	529	544	558
	10-49	13	15	11	14	12	12	12	8	11
	50-249	1	1	2	1	1	1	1	2	1
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
..Kihnu vald	Kokku	112	112	109	109	113	128	119	125	129
	Vähem kui 10	111	111	108	108	112	126	117	123	127
	10-49	0	0	0	0	0	1	1	1	1
	50-249	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
..Lääneranna vald	Kokku	508	538	551	540	576	591	608	613	610
	Vähem kui 10	487	519	528	518	554	570	587	594	589
	10-49	19	17	20	20	19	19	19	17	19
	50-249	2	2	3	2	3	2	2	2	2
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
....Lihula linn asustussüsteasena	Kokku	89	85	92	92	97	94	96	98	96
	Vähem kui 10	78	76	81	81	86	84	87	90	87
	10-49	10	8	10	10	9	9	8	7	8
	50-249	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0

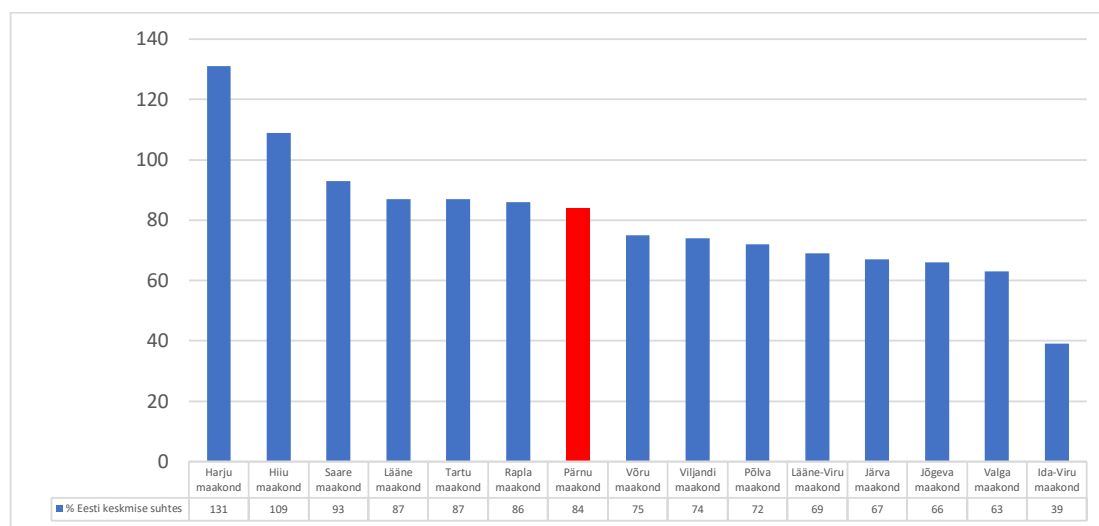
..Pärnu linn	Kokku	4899	5051	5056	5125	5313	5349	5568	5622	5646
	Vähem kui 10	4624	4751	4745	4834	5035	5059	5261	5318	5344
	10-49	239	259	267	249	235	249	262	260	259
	50-249	32	37	40	38	38	36	41	41	40
	250 ja enam	4	4	4	4	5	5	4	3	3
....Pärnu linn asustustüksusena	Kokku	3850	3968	3922	3990	4136	4159	4308	4335	4330
	Vähem kui 10	3624	3721	3669	3751	3908	3924	4064	4095	4093
	10-49	197	212	216	203	192	199	205	203	201
	50-249	26	32	34	33	32	32	35	34	33
	250 ja enam	3	3	3	3	4	4	4	3	3
..Põhja-Pärnumaa vald	Kokku	572	591	604	592	624	619	624	647	648
	Vähem kui 10	542	561	563	559	591	581	588	612	619
	10-49	24	23	35	27	28	32	30	30	24
	50-249	6	7	6	6	5	6	6	5	5
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
..Saarde vald	Kokku	358	352	360	353	375	378	375	384	379
	Vähem kui 10	346	338	344	339	362	365	363	371	367
	10-49	10	12	14	12	11	11	10	11	10
	50-249	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
....Kilingi-Nõmme linn asustustüksusena	Kokku	100	98	101	98	105	107	100	104	99
	Vähem kui 10	96	92	94	92	99	100	94	97	93
	10-49	4	5	6	5	5	6	5	6	5
	50-249	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
..Tori vald	Kokku	984	1026	1015	1051	1057	1103	1142	1173	1144
	Vähem kui 10	936	977	967	1006	1012	1060	1099	1138	1112
	10-49	42	44	42	41	41	37	36	27	25
	50-249	6	5	6	4	4	6	7	8	7
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0
....Sindi linn asustustüksusena	Kokku	203	221	208	240	229	240	256	256	248
	Vähem kui 10	192	209	197	228	218	228	243	246	240
	10-49	7	8	7	9	9	9	10	7	6
	50-249	4	4	4	3	2	3	3	3	2
	250 ja enam	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Suurimad ettevõtted töötajate arvu järgi

Täpselt 40 aastat tagasi, st 1986. aastal toodeti tollases (vabariiklikuga alluvusega) Pärnu linnas 3,8% Eesti NSV tööstustoodangust. Töötajate arvu järgi olid linna suurimad tööstusettevõtted siis PTK Viisnurk (1235 töötajat), 1. Detsembri nimeline vabrik Sindis (1031), Pärnu Linakombinaat (1008), Pärnu Metsakombinaat (911), Pärnu Masinatehas (749), Pärnu Ehitusmaterjalide Tehas (429), EPÜ Õppetootmiskombinaat (234), Pärnu Leivakombinaat (186), Pärnu Õlletehas (148) ja EKÜ Õppe- tootmisettevõtte (97). Toodeti 2623 tuhat m² villast riiet, 11 045 tuhat m² linast riiet, 32 543 tuhat tingtoosi kalakonserve, 1129 tuhat paari nahkjalatseid, 1697 tuhat tk pealistrikotaaži ja 715 tuhat paari suuski. Linnas paiknevates hotellides oli kokku 330 voodikohta. Kauplusi oli Pärnu linnas (kuhu kuulus halduslikult ka

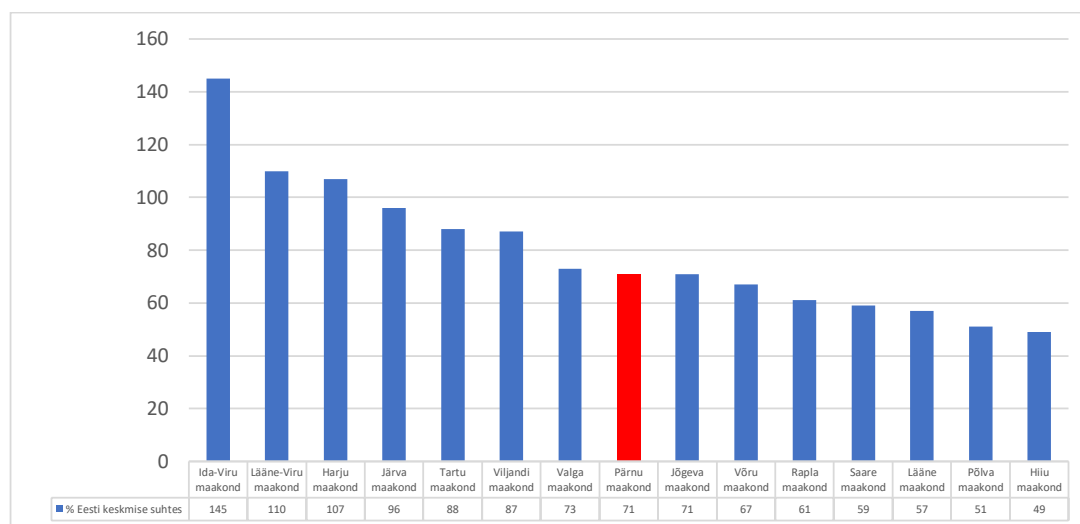
Sindi linn) 128, sealhulgas toidukauplusi 46, kulinaarkauplusi 7, tööstuskaupade kauplusi 64 ja muid kauplusi 11. Seisuga 01.01.1987 elas Pärnu linnas (koos Sindiga) 57 600 elanikku.

Märkusena, ajaloolise aspekti puhul tuleb arvesse võtta, et tänapäeva Pärnu maakonna moodustavad territooriumilt tollane vabariiklikuga alluvusega linn Pärnu, tollane Pärnu rajoon ja Kasari jõest lõuna poole jääv tollase Haapsalu rajooni osa.

Joonis 24. Regionaalse arengu tegevuskava seire: Ettevõtete (v.a FIE-d) arv 1000 elaniku kohta Eesti maakondade lõikes, % Eesti keskmisest, 2025. Allikad: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium / Statistikaamet.

Ettevõtlusaktiivsus on juba alates 1990. aastatest olnud kõrgem Harjumaal ja Tartumaal ning Lääne-Eesti regiooni maakondades (Hiiumaa, Saaremaa, Läänemaa, Pärnumaa).

Joonis 25. Regionaalse arengu tegevuskava seire: Ettevõtete (20+ hõivatuga) lisandväärtus ettevõtte kohta Eesti maakondade lõikes, %, Eesti keskmisest, 2023. Allikad: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium / Statistikaamet.

Ettevõtete lisandväärtuse poolest kuulub Pärnumaa nõ keskmike sekka – arenguruumi jätkub. Edetabeli eesotsas on suurettevõtete keskne, kuid Pärnumaast madalama ettevõtlusaktiivsusega Ida-Virumaa.

Ettevõtlus

Käive valdades

Kvartal

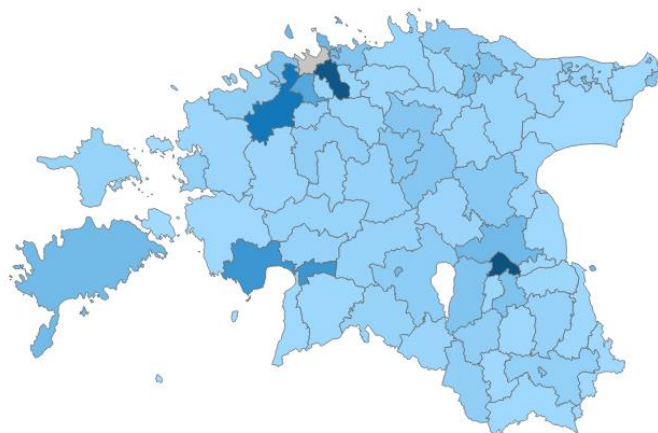
I kv 2025

Maakond, Vald

Multiple selections

Ettevõtlusvorm

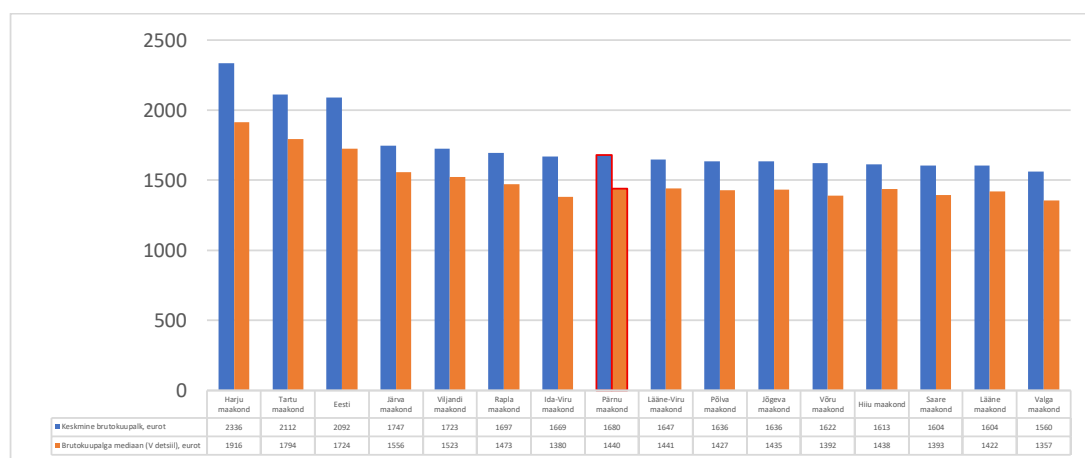
All

Joonis 26. Ruumiline pilt: Kuvatõmmis ettevõtete kogukäibe kohta Eesti kohalike omavalitsuste lõikes. Seis: 1. kvartal 2025. aasta. Allikas: Maksu- ja Tolliamet, 22.01.2026.

4.3 Palk

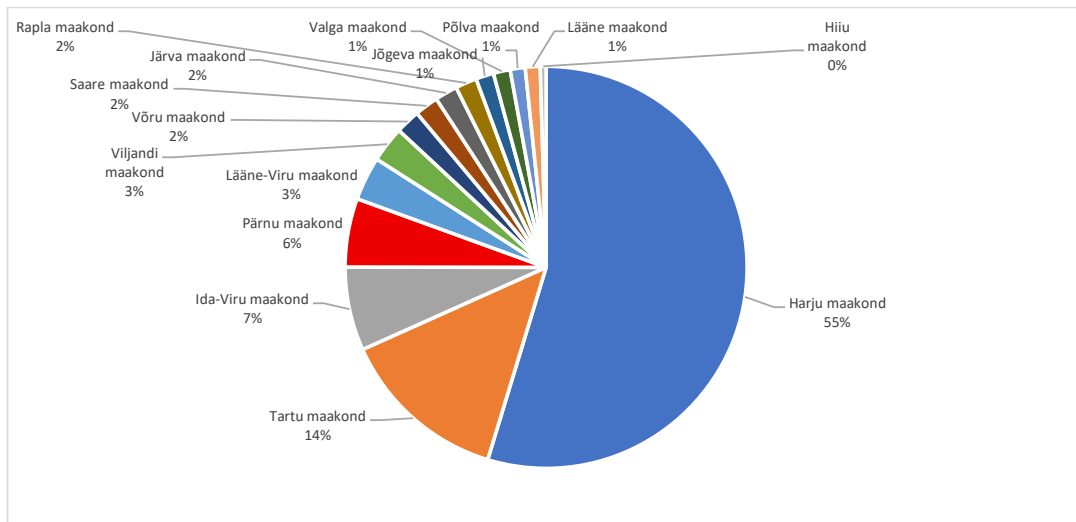
Palgataseme poolest on Pärnumaa olnud nõ keskmik: parimatel aegadel on olnud maakondade esikolmiku lähedal, halvematel aga maakondade keskmisest isegi allpool. Põhjusteks on suure territooriumiga maakonna ettevõtlusmaastiku heterogeensus ja varasemalt ka majanduskonjunkturi otsestest sõltuva erasektori keskmisest suurem osakaal. Väljapääsuks palgataseme lähendamisele pealinnaregiooniga on keskendumine suurema lisandväärtusega toodangule, seda nii tööstustoodangu kui ka teenuste puhul.

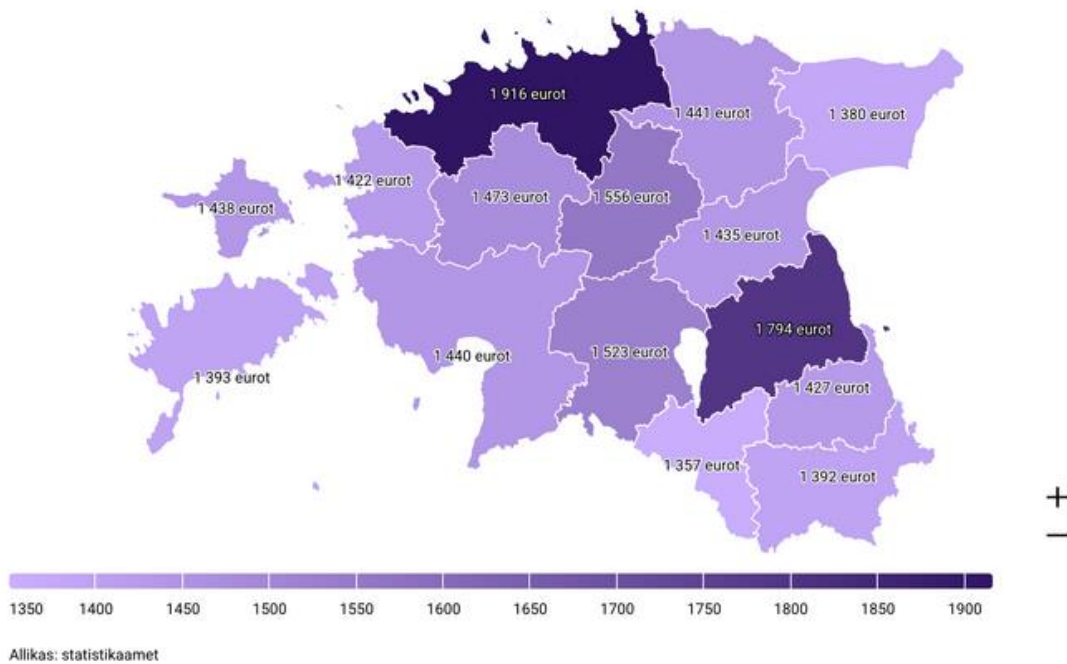
Joonis 27. Keskmine brutokuupalk ja brutokuupalga mediaan (V detsiil) maakondade ja kogu Eesti lõikes, eurot, 2025. Allikas: Statistikaamet.

Maakonna elanike sissetulekud on 2000. aastatel kiiresti kasvanud: keskmine brutokuupalk peaaegu kahekordistus perioodil 2000-2008, siis tegi aga saabunud majandussurutis ehk masu oma korrektiivid. Buumiaegne 2008. aasta palgatase ületati alles 2012. aastal, aasta hiljem kui Eestis keskmiselt. Maakonna elanike keskmine brutokuupalk on sarnaselt kõigile Eesti maakondadele, välja arvatud Harjumaa, jäänud pidevalt Eesti keskmisest ligi viiendiku võrra madalamaks, kusjuures teatud perioodidel on see vahe isegi kasvanud.

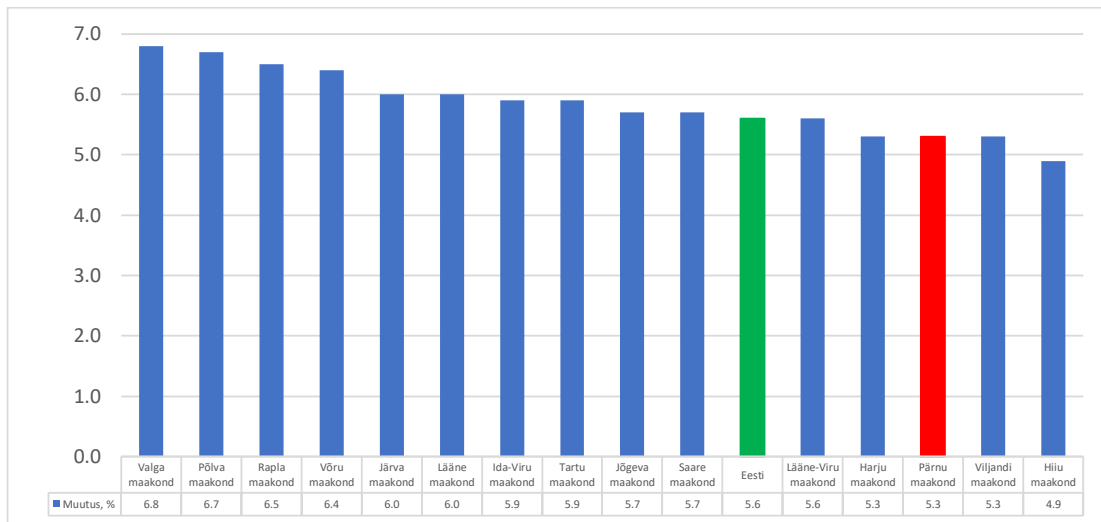
Kuid aastastatistikat vaadeldes on aga pilt samaks jäänud: ka viimastel aastatel 2021-2025 oli Pärnu maakonna keskmine brutopalk Eesti maakondade seas 6. kohal. Erandiks oli 2024. aasta kui oldi viiendal kohal. Palgataseme poolest on Harju ja Pärnu maakonna brutokuupalga vahe ligi 4-5 aastat: näiteks 2021. aastal oli Harjumaa näitajaks 1658 eurot, Pärnumaa jõudis samale enamvähem samale tasemele (1680 eurot) alles 2025. aastal. Mõlemal aastal oli Pärnumaa palgatase stabiilselt 72% Harjumaa palgatasemest.

Joonis 28. Töötajate jagunemine Eesti maakondade lõikes, %, 2025. Allikas: Statistikaamet.

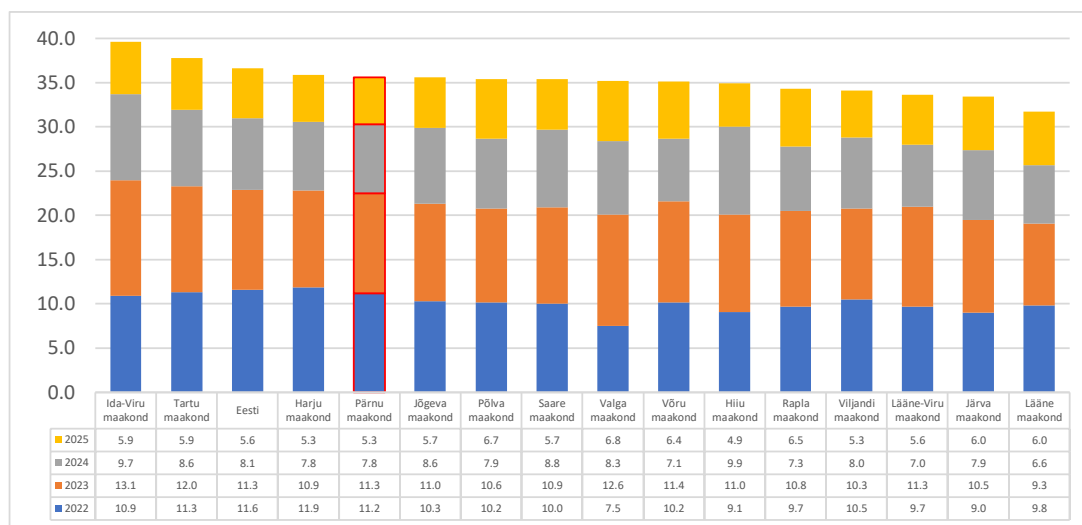

Joonis 29. Brutokuupalga mediaan (V detsiil) maakondade ja kogu Eesti lõikes, eurot, 2025. Allikas: Statistikaamet.

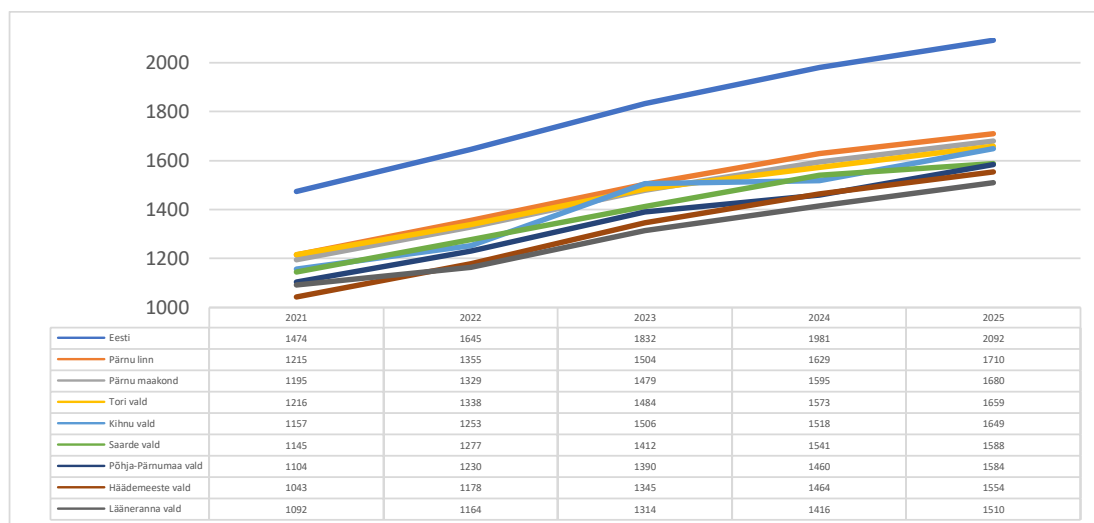
Joonis 30. Keskmise brutokuupalga muutus võrreldes eelmise aastaga maakondade ja kogu Eesti lõikes, %, 2025. Allikas: Statistikaamet.

Keskmise brutokuupalga tõus ulatus aastatel 2021-2025 ulatus Harjumaal 678 euroni ja Pärnu maakonnas 485 euroni.

Joonis 31. Kumulatiivne kasv: keskmise brutokuupalga muutus võrreldes eelmise aastaga maakondade ja kogu Eesti lõikes, %, 2022-2025 kokku. Allikas: Statistikaamet.

Teatud sissetulekute taset näitab statistikaameti (kahjuks lõpetatud) andmete järgi koostatud arvjoonis keskmise brutotulu kohta kogu Eestis, Pärnu maakonnas keskmiselt ja kohalike omavalitsuste lõikes kümne aasta jooksul ajavahemikus 2013-2022.

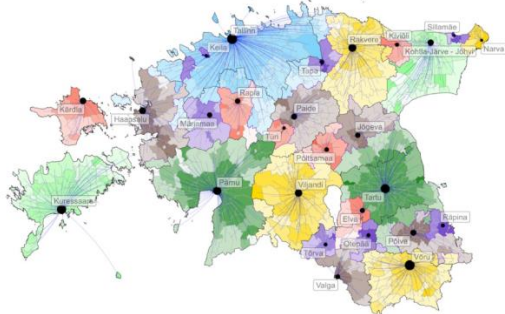

Joonis 32. Keskmise brutokuupalk kogu Eesti, Pärnumaa ja selle kohalike omavalitsuste lõikes, eurot, 2021-2025. Allikas: Statistikaamet.

Viimase rahvaloenduse (31.12.2021) andmetele tuginenud üleriigilise planeeringu Eesti 2050 (ÜRP 2050) uuringu tulemused näitavad, et regionaalsete keskuste hulka kuuluv keskuslinn Pärnu ja selle tagamaa moodustavad toimepiirkonna, kus elas veidi vähem inimesi kui maakonnas kokku: 78 022 elanikku. Toimepiirkonna elanike arvu järgi ollakse Eestis kolmandal kohal peale Tallinna (689 555 elanikku) ja Tartut (176 227), edestades Narvat (70 448), Viljandit (45 368), Kohtla-Järvet (35 719), Rakveret (35 057) jt. Toimepiirkonna piir kattub enamvähem Pärnumaa piiriga, välja arvatud maakonna loode- ja kohati ka põhjaosas.

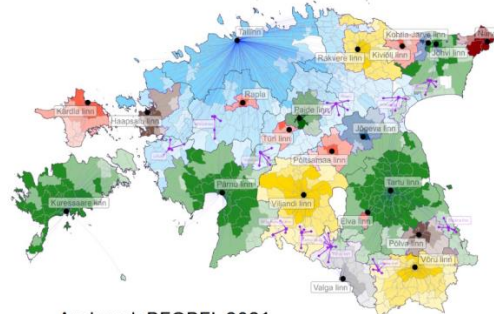
2011

Eesti toimepiirkonnad, 2011
pendelrände peamise sõltuva suuna

2021

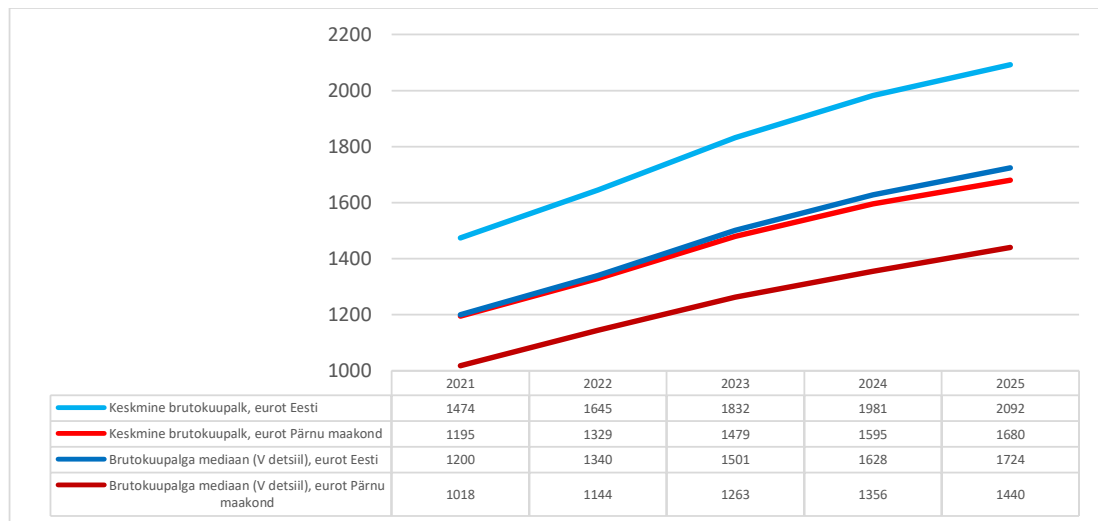
Eesti toimepiirkonnad
pendelrände peamise sõltuva suuna

Andmed: REGREL 2021

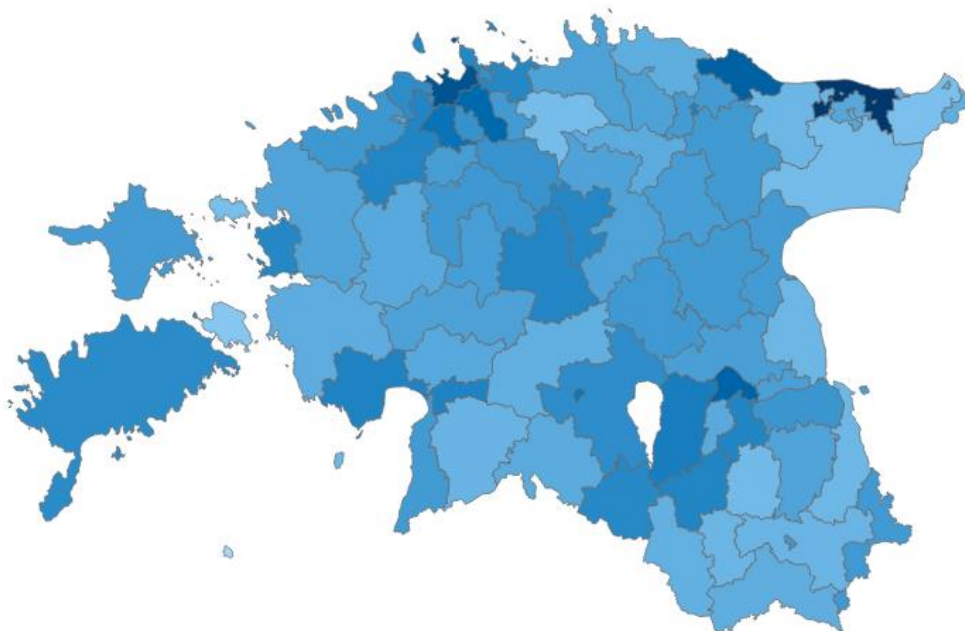
Joonis 33. Kodu – töö pendelrände põhised toimepiirkonnad Eestis 2011. ja 2021. aasta rahvaloenduse andmetel. Allikas: Anto Aasa – Üleriigiline planeering „Eesti 2050.“

Joonisel on näha Tallinna kui Eesti võimsaima pendelrände keskuse mõjuala laienemine teiste, väiksema mõjualaga keskuste (sealhulgas Pärnu linna) arvelt.

Joonis 34. Keskmine brutokuupalk ja brutokuupalga mediaan (V detsiil) Pärnu maakonnas ja kogu Eestis, eurot, 2021 – 2025. Allikas: Statistikaamet.

Keskmine palk valdade lõikes

Joonis 35. Ruumiline pilt: Kuvatõmmis keskmise brutokuupalga kohta Eesti kohalike omavalitsuste lõikes. Seis: 1. kvartal 2025. aasta. Allikas: Maksu- ja Tolliamet, 22.01.2026.

4.4 Tööturg

Maakonna tööturg on olnud suhteliselt stabiilne võrreldes Eesti idaosa teatud regioonidega (Ida-Virumaa ja Kagu-Eesti). Masuaastatel ligi 15 aastat tagasi oli Pärnumaa koos naabermaakonna Viljandimaaga suurimateks lähtemaakondadeks (eelkõige Soome-suunalise) välisrände osas. Kui Harjumaa paistab riigi suurima, mitmekesisema ja palgatasemelt heldeima tööturu poolest, siis Tartumaa aga avaliku sektori töökohtade valiku osas. Eesti suuruselt neljanda tööturu üheks märksõnaks on ka „sesoonsus“, eriti rannikuäärsetes puhkepiirkondades.

4.4.1 Hõivatud

Tööturu osas tuleb märkida hõivatute¹⁰ arvu kasvu Pärnumaal 2005. aastast kuni 2008. aastani – 2008. aasta maksimumtase oli ligi 44 tuh hõivatut (2001. aasta miinimum - 35 tuh), et siis taas langeda tasemeni 37 tuh hõivatut 2013. aastal. Viimastel aastatel on hõivatute arv lähenenud taas eelmisele maksimumtasemele, olles 2017. aastal tasemel 40 tuh, 2021. aastal ja 2025. aastal 43 tuhat hõivatut.

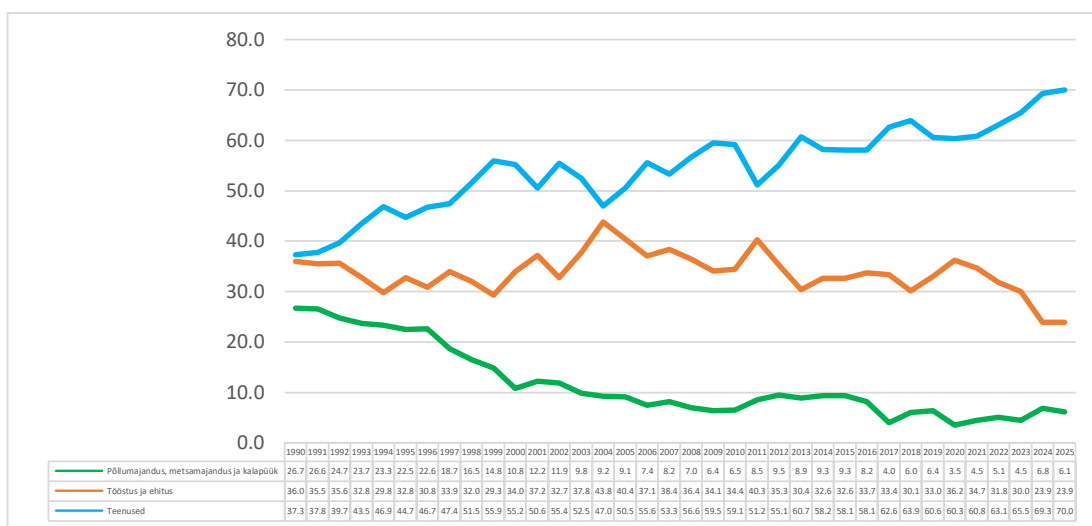
Tabel 5. Hõivatute arv sektorite lõikes asustuspriirkondade kaupa Pärnu maakonnas, tuh, 2018-2025.

Sektor	Asustuspriirkond	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	Linnaline või väikelinnaline asustuspriirkond	.	.	.	.	.	.	.	.

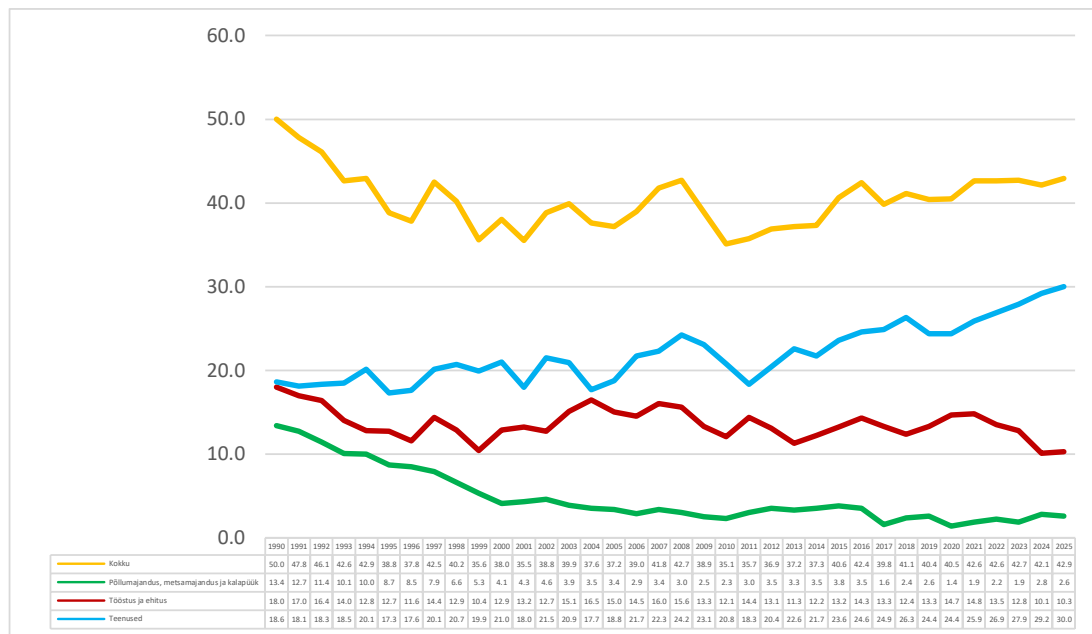
¹⁰ Hõivatut on isik, kes uuritaval ajal töötas ja sai selle eest tasu palgatöötaja, ettevõtja või vabakutselisena. Hõivatut on ka töötaja, kes töötas otsese tasuta pereettevõttes, oma talus või ei teinud tööd ajutiselt.

	Maaline asustuspäirkond	2,0	2,0	.	1,5	1,7	1,5	2,4	2,1
Tööstus ja ehitus	Linnaline või väikelinnaline asustuspäirkond	8,0	9,2	9,9	8,5	7,9	7,1	5,2	6,3
	Maaline asustuspäirkond	4,4	4,1	4,8	6,2	5,6	5,7	4,9	4,0
Teenused	Linnaline või väikelinnaline asustuspäirkond	17,0	16,1	16,5	16,4	17,6	17,2	17,3	17,9
	Maaline asustuspäirkond	9,3	8,3	8,0	9,5	9,3	10,7	11,9	12,1

Asustuspäirkondade lõikes on viimase 8 aasta jooksul (2018-2025) primaarsektor stabiliseerinud vahemikus 1,5 kuni 2,1 tuhat hõivatut maalises asustuspäirkonnas. Tööstuses ja ehituses hõivatute arv on langenud selgemalt linnalises või väikelinnalises asustuspäirkonnas, maalises asustuspäirkonnas on tegemist pigem teatud kõikumistega vahemikus 4,0 kuni 6,2 tuhat hõivatut sõltuvalt majanduskonjunktuurist. Kui teenuste osas on linnalise või väikelinnalise asustuspäirkonna puhul tegemist teatud väikese kasvuga, siis maalises asustuspäirkonnas on see kasv märgatavam.

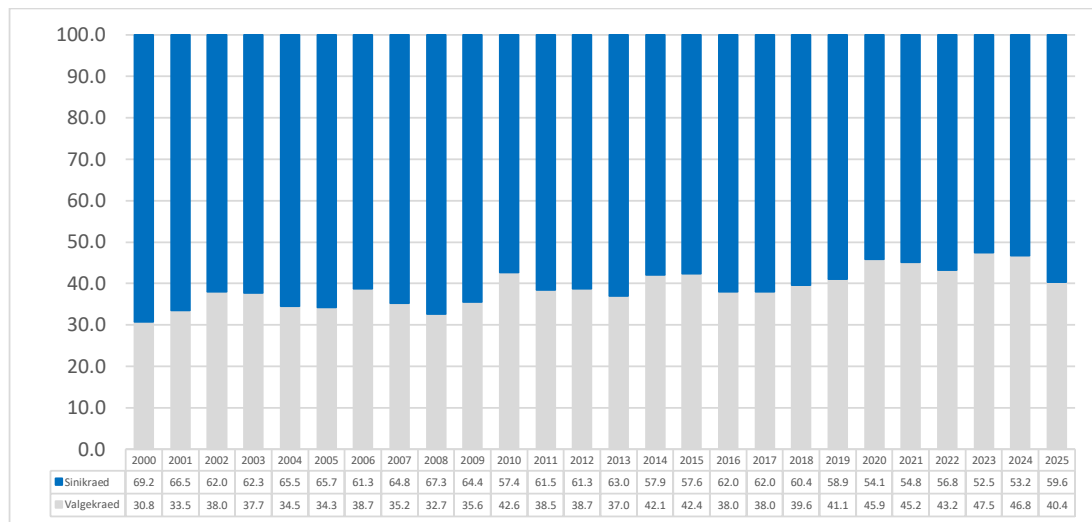

Joonis 36. Hõivatute osatähtsus kolme sektori lõikes Pärnu maakonnas, %, 1990-2025. Allikas: Statistikaamet.

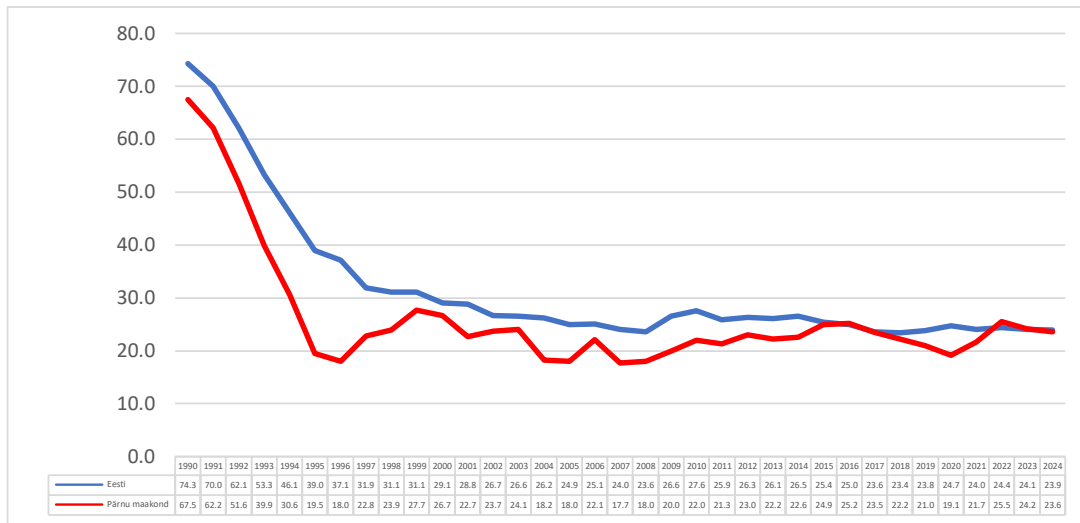
Joonis 37. Hõivatute arv majandussektorite lõikes Pärnu maakonnas, tuh, 1990-2025. Allikas: Statistikaamet.

Sinikraade¹¹ ehk tööliste osakaal tööhõives on Pärnumaal oluliselt kõrgem kui Eestis keskmiselt: 63% aastal 2013, 62% 2017. aastal, 55% 2021. aastal ja 60% 2025. aastal. Teatud määral haakub see ka kõrgharidusega tööjõu Eesti keskmisest väiksema osakaaluga. Ka on põllumajanduses ja kalanduses osakaal tööhõives mõnevõrra suurem kui Eestis keskmiselt. Koroonakriisi aeg tõi nüüd uue nähtusena selgemalt välja kaugtöö leviku, mille võimaluste veelgi suurem kasutamine jääb eriti maapiirkondades lairiba internetiühenduste leviku taha.

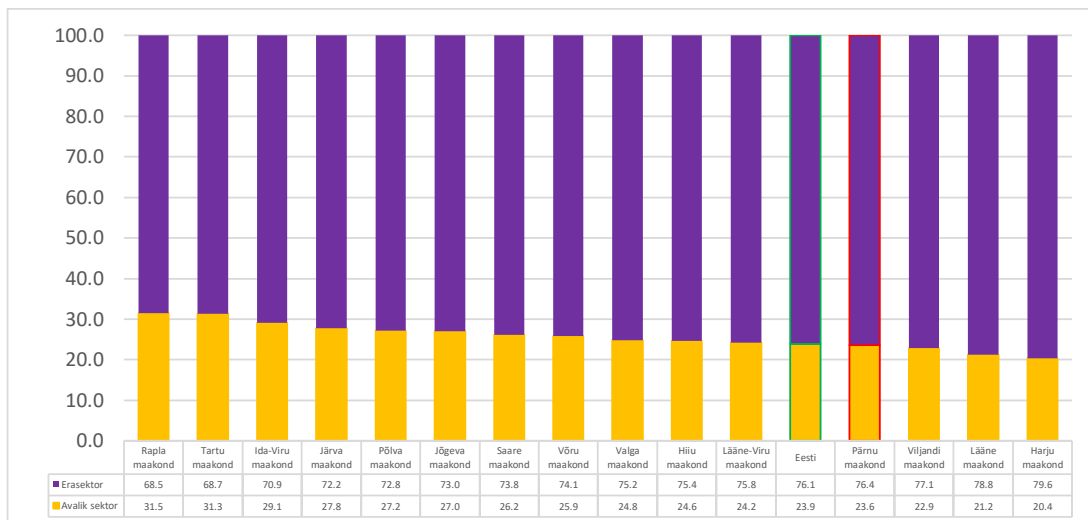
¹¹ Sinikrae on üldnimetus töötaja kohta, kes teeb enamasti füüsilist tööd. Sinikrae töö võib hõlmata kvalifitseeritud või kvalifitseerimata tööd mitmel tegevusaladel nagu tootmine, kaevandus, ehitus, mehaanika, hooldus, tehnika paigaldus ja paljud muud füüsilise töö liigid.

Joonis 38. Sinikraede ja valgekraede¹² osakaal Pärnu maakonnas (ametirühmad kokku = 100%), %, 1997-2025. Allikas: Statistikaamet.

Joonis 39. Hõivatute osakaal avalikus sektoris¹³ Eestis ja Pärnu maakonnas (avalik ja erasektor kokku = 100%), 1990-2024. Allikas: Statistikaamet.

Viimastel andmetel (2024. a) töötas avalikus sektoris Eestis 23,9% ja Pärnumaal 23,6% hõivatutest. Senised Eesti senised kogemused majanduskriisidega on näidanud, et suurema avaliku sektori osatähtsusega kohad (nt Tartu linn) on saanud turbulentsetel aegadel vähem "räsida".

Joonis 40. Hõivatute jagunemine erasektori¹⁴ ja avaliku sektori vahel maakondade, Tallinna ja kogu Eesti lõikes (avalik ja erasektor kokku = 100%), %, 2024. Allikas: Statistikaamet.

Erasektori osakaal kasvas Pärnumaa tööhõives 2005. aastani, misjärel olukord stabiliseerus ning ühtne trend puudus. Majandussurutise aegsed koondamised kasvatasid avaliku sektori osakaalu, samuti on

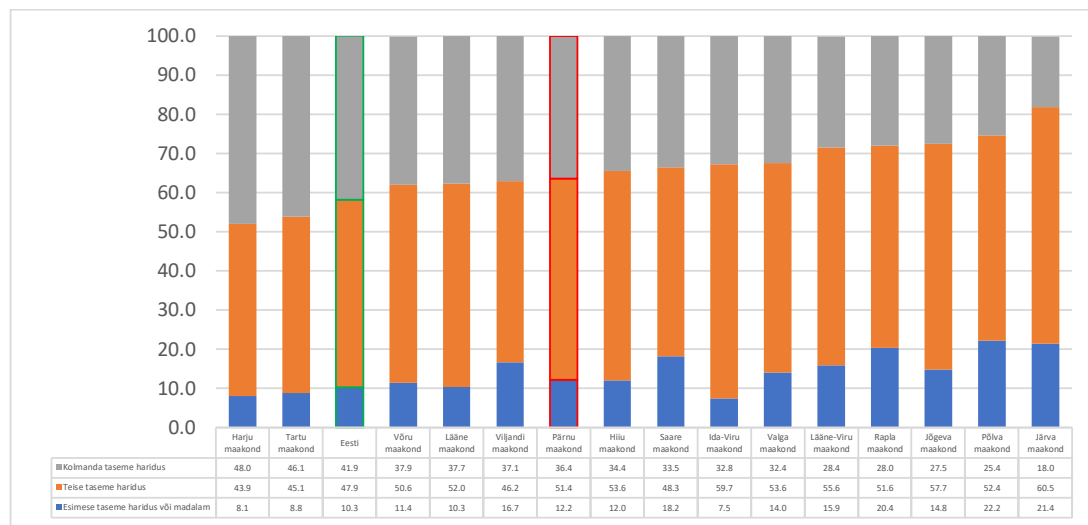
¹² Valgekrae on ametiasutuse töötaja ehk teenistuja ehk ametniku kõnekeelne nimetus.

¹³ Avalik sektor – ettevõtte ja asutused, mille omanikuks on riik või kohalik omavalitsus.

¹⁴ Erasektor – ettevõtte, mille omanikuks on Eesti või välismaa eraõiguslik isik.

seda teinud Pärnu linna kui regioonikeskuse arendamine. 2009. aastal moodustas erasektori töötajaskond 80,2%, 2013. aastaks oli see aga langenud 77,8%-ni ja 2024. aastal oli see näitaja 76,4% - veidi kõrgem kogu Eesti keskmisest (76,1%). Avaliku sektori töötajaskond vastavalt siis tõusnud 19,8-lt (2009.a) 23,6%-ni (2024). Erasektori osatähtsusest oli Pärnumaa 2024. aastal maakondade seas neljandal kohal peale Harjumaad, Läänemaad ja Viljandimaad.

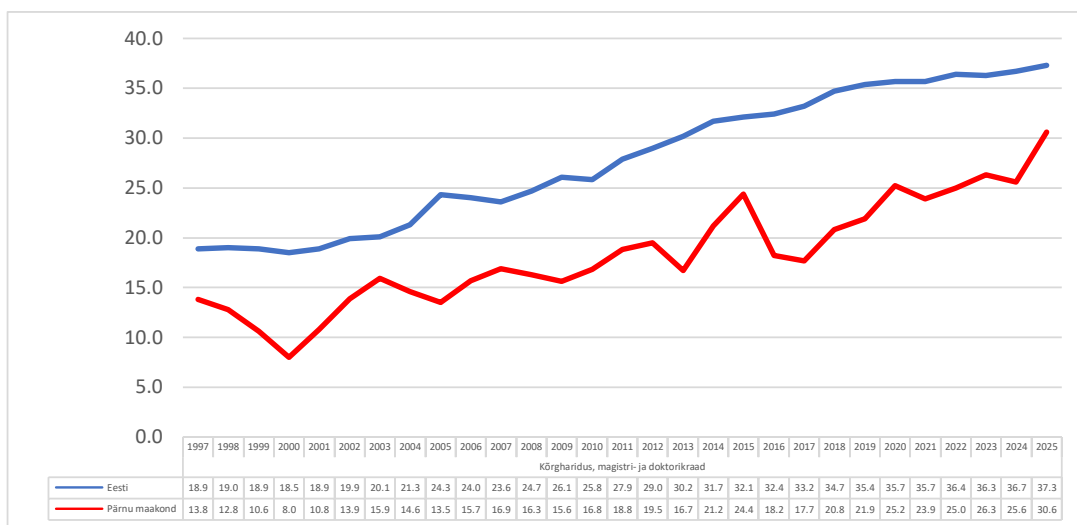
Erasektori töötajate osakaal on Pärnumaal ajalooliselt olnud pikka aega Eesti kõrgemaid. Erasektori suure osakaaluga tööhõives kaasnevad riskid, et vähenevad avalike teenuste kättesaadavus ja kvaliteet, erinevate valdkondade tugisüsteemid (nõustamine, tootmisalade loomine, mentorlus) jäävad alarahastatuks ning majandussurutis võimendub keskmisest tugevamalt.

Joonis 41. 15-74-aastased ja töötajad (haridustasemed kokku = 100%): jagunemine kogu Eesti ja maakondade lõikes, %, 2025. Allikas: Statistikaamet.

Silma torkab, et Pärnumaa on maakondade seas 6. kohal kolmanda taseme (keskeri- ja kõrgharidus) haridusega tööjõu osakaalu poolest. See näitaja on oluline „tarkade ja tasuvate“ töökohtade aspektist.

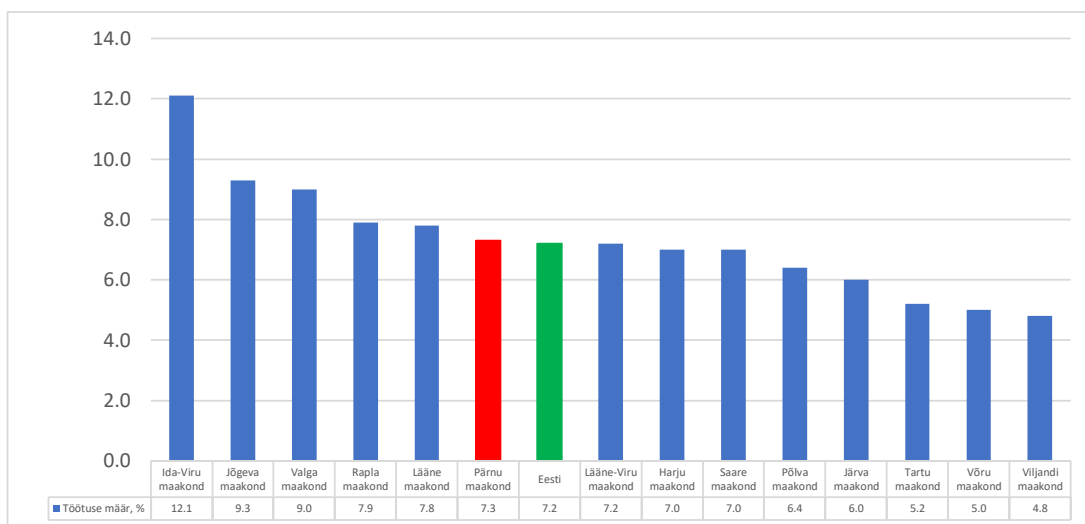
Kõrgaharidusega tööjõu osakaalu oli mõõtmisperioodi alguses (1997) vahe 5,1 protsendipunkti. Kuigi nii kogu Eesti kui ka Pärnumaa puhul on olemas positiivne trend selle haridusastmega tööjõu osatähtsuse kasvu suunas, siis mõnedel vahepealsetel aastatel on see vahe olnud suurem kui kaks korda. Viimaste andmete (2025) järgi oli vahe vähenenud 6,7 protsendipunkti.

Joonis 42. Kõrgharidusega töötajate osatähtsus kogutöötajast kogu Eestis ja Pärnu maakonnas, %, 1997–2025. Allikas: Statistikaamet.

4.4.2 Tööhõive

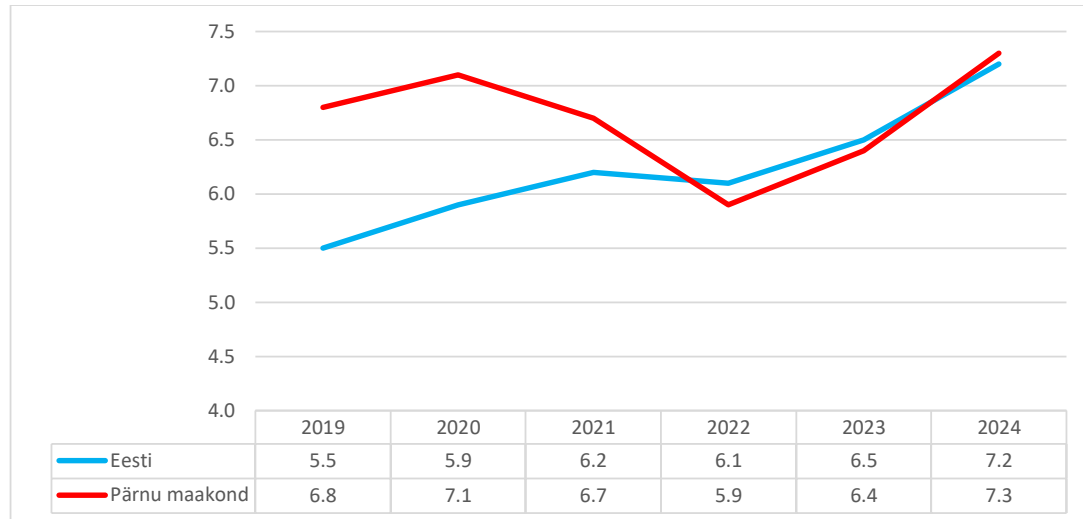
Taasiseseisvumisaia alguses, 1990ndatel aastatel paistis Pärnumaa silma madalaima tööpuudusega riigis. Hilisematel aegadel ei ole see pilt olnud enam üksüheselt selline, olles nn masu aegadel olnud ka riigi keskmisest halvemate näitajatega. Viimastel aegadel on maakond olnud nõ tugev keskmik tööhõive näitajate osas. Sarnaselt teistele olulistele puhkepiirkondadele on suvehooajal üheks oluliseks leevendajaks olnud turismi- ja puhkemajandus.

Joonis 43. Töötuse määr (kolme aasta libisev keskmine) maakondade kogu Eestis ja maakondade lõikes, %, 2024. Allikas: Statistikaamet

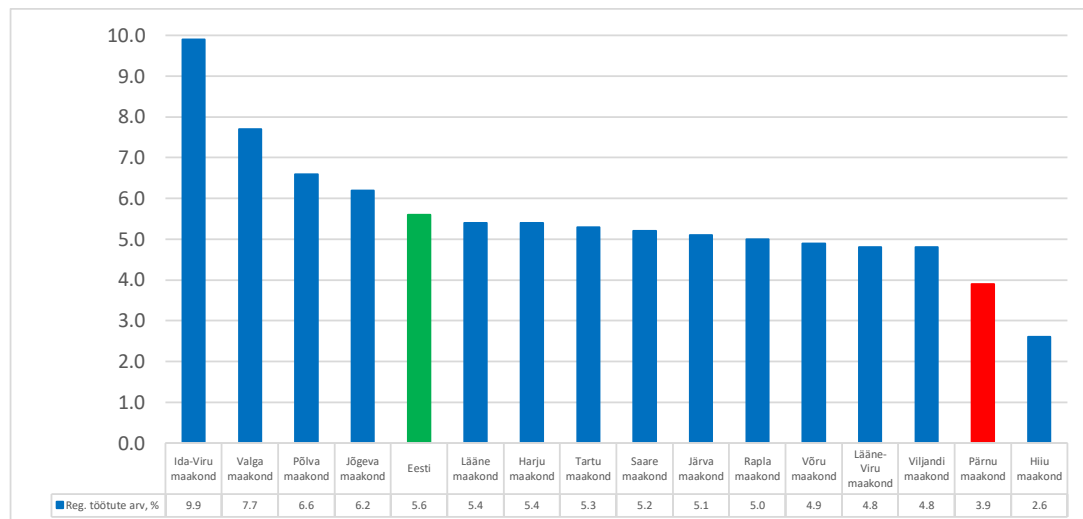
Kuni 2008. aastal alanud majandussurutiseni oli registreeritud töötuse tase Pärnu maakonnas üks väiksemaid Eestis, mõnel hetkel isegi kõige madalam. Näiteks 1997. aastal oli see näitaja kogu Eestis 9,6% ja Pärnumaal 5,3%), siis pilt muutus eelmise majanduskriisi ajal, täpsemalt

Murettekitav oli, et peale majandussurutise (nn masu) lõppu jäi see näitaja – töötuse tase mõneks ajaks Eesti keskmisest kõrgemaks. Näiteks 2012. aastal oli kogu Eesti näitaja 10,0% ja Pärnumaa oma 11%. Tööpuuduse kiiret kasvu viimase majanduskriisi ajal võimendasid Pärnumaal erasektori suurim osatähtsus Eestis ja nn vanade tööstusharude keskmisest suurem osakaal. Masu tippajal, 2010. aasta I kvartali lõpus, ulatus registreeritud töötute arv Pärnumaal üle 6500 inimese.

Joonis 44. Töötuse määr¹⁵ (kolme aasta libisev keskmine) kogu Eestis ja Pärnu maakonnas, %, 2019-2024. Allikas: Statistikaamet.

Sealt edasi on valdanud trend, kus enamus aastatel on Pärnu maakonna pilt olnud veidi halvem Eesti keskmisest. Viimase aastastatistika järgi – 2024. aastal oli töötuse määr Pärnumaal (7,3%) veidi halvem kui kogu Eesti keskmine (7,2%): halvemuselt 6. koht 15 maakonna seas.

Joonis 45. Registreeritud töötuse määr kogu Eestis ja maakondade lõikes, %, seis 30.06.2026. Allikas: Töötukassa.

¹⁵ Töötuse määr ehk tööpuuduse määr – töötute osatähtsus tööjõus.

Värskeimad Töötukassa andmed (22. juuni 2026, vt vastavat I kuvatõmmist allpool) näitavad, et 2026. aasta maikuu lõpu seisuga Pärnumaal oli 1720 ja Eestis 39 167 registreeritud töötut, see moodustas vastavalt 4,1% ja 5,6% tööjõust. Pärnu maakond oli nende näitajatega Eestis 2. kohal (positiivses mõttes) peale Hiiumaad (3,0%).

Samal ajahetkel – 2026. aasta mai lõpus oli maakonnas välja pakutud 381 vaba töökohta¹⁶ (Eestis 4914): vt vastavat II kuvatõmmist allpool. Töötukassa andmete järgi oli vabadest töökohtadest 43,1% Harjumaal, 9,6% Tartumaal ning 7,8% kahes maakonnas - Ida-Virumaal ja Pärnumaal.

¹⁶ Vaba ametikoht – vastloodud, vaba või töötaja lahkumisel vabaks saav ametikoht, mille puhul tööandja kas otsib aktiivselt uut töötajat ja on valmis edasi pingutama ametikoha täitmiseks ning mille puhul on tööandjal plaanis täita ametikoht kohe või kindlaks määratud aja jooksul.

Registreeritud töötute profiil

Sellel töölaual on registreeritud töötute profiil valitud kuu lõpu seisuga. Vaikimisi kuvatakse eelmise kuu lõpu seis, kuid võimalik on kõrvuti võrrelda kahte erinevat kuupäeva.

Tervisest tuleneva takistusega töötute statistika, samuti detailised haridustaseme, viimase ameti, registreeritud ja kogu töötuse kestuse andmed algavad aastast 2006.

Töötute profiili on võimalik filtreerida perioodi, elukoha maakonna ja töötute grupi (kokku/ei ole tervisest tulenevat takistust/tervisest tuleneva takistusega) järgi. Kursoriga joonisel (andmepunktidel) liikudes on näha täpsed arvud ning seda, millised filtriid vastavale ioonisele on rakendatud.

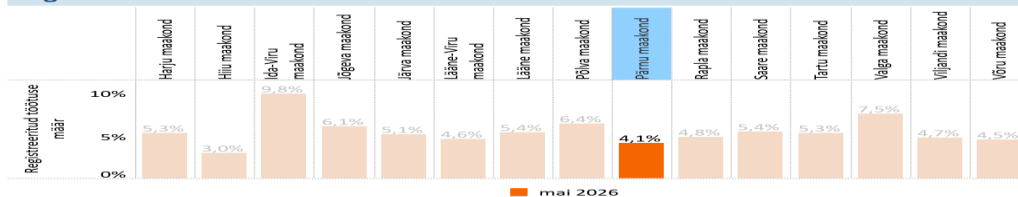
Vali esimene kuupäev mai 2026	Vali teine kuupäev mai 2026
----------------------------------	--------------------------------

Registreeritud töötuse määr Eestis kokku

mai 2026

5,6%

Registreeritud töötuse määr maakondades

Töötute profiil valitud maakonnas ja grupis

Vali maakond Pärnu maakond	Vali töötute grupp Registreeritud töötud kokku	Vali jooniste kuvatav näitaja Arv
-------------------------------	---	--------------------------------------

Registreeritud töötute arv

mai 2026

1 720

Tervisest tuleneva takistusega töötute osakaal

mai 2026

22,3%

Töötud soo järgi

Töötud vanusegrupi järgi

Töötud haridustaseme järgi

Liigu kursoriga hariduse grupi tunnusele ja klikki tekkinud "-" märgil, et haridustaseme jaotus sulgeda. Kahe kuupäeva võrdlemisel on joonis keritav.

Hariduse grupp (+/-)	Haridustase	Kuupäev	Arv
Esimene tase	algharidus	mai 2026	42
	kutseharidus ilma keskhariduse..	mai 2026	0
	kutseharidus põhiharidusega	mai 2026	8
Teine tase	põhiharidus	mai 2026	351
	põhiharidus kutseharidusega	mai 2026	40
	kutseharidus keskharidusega	mai 2026	3
Kolmas tase	kutsekeskharidus põhikooli baa..	mai 2026	167
	kutsekeskharidus või kutseõpe ..	mai 2026	230
	õldkeskharidus	mai 2026	410
Määratamata või algharidusega	keskeriharidus	mai 2026	164
	rakenduskõrgharidus	mai 2026	117
	bakalaureus	mai 2026	85
Määratamata või algharidusega	magister	mai 2026	82
	doktor	mai 2026	2
	puudub algharidus	mai 2026	19
Määratamata või algharidusega	puudub algharidus	mai 2026	0

Töötud viimase ametiala järgi

Kahe kuupäeva võrdlemisel on joonis keritav.

Ametiala	Kuupäev	Arv
Juhid	mai 2026	96
Tippspetsialistid	mai 2026	128
Tehnikud ja kesastme spetsialistid	mai 2026	184
Kontoritöötajad ja klienditeenindajad	mai 2026	107
Teenindus- ja müügitöötajad	mai 2026	324
Põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustö..	mai 2026	27
Oskus- ja käsitöölised	mai 2026	259
Seadme- ja masinaoperaatorid ning koostajad	mai 2026	210
Lihttöölised	mai 2026	336
Sõjaväelased	mai 2026	2
Ameti märkimata	mai 2026	10
Puudub eelnev töösuhe	mai 2026	37

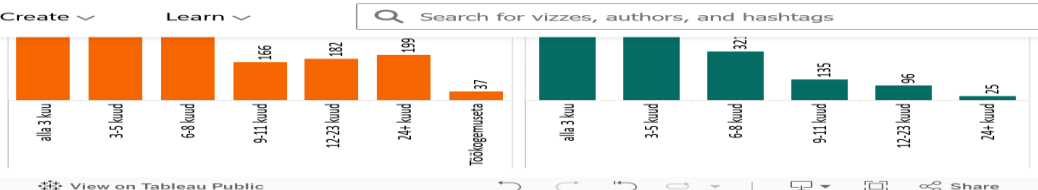
Kogu töötuse kestus

Viimase töösuhte lõppemisest möödunud aeg

Registreeritud töötuse kestus

Töötuna arvelevõtmisest möödunud aeg

View on Tableau Public

Vabade töökohtade profiil

Sellel töölaual on töötukassa vahendatud vabade töökohtade profiil. Vaikimisi kuvatakse vabade töökohtade profiil kuu lõpu seisuga, kuid võimalik on vaadata ka kuu jooksul vahendatud vabade töökohtade ja kuu jooksul lisatud vabade töökohtade profiili. Töökohtade profiil kuvatakse vaikimisi eelmise kuu kohta, kuid võimalik on kõrvuti võrrelda kahte erinevat kuud.

Vabade töökohtade profiili on võimalik filtreerida perioodi, töökoha asukoha ja ametiala ning tööandja tegevusala järgi. Kursoriga joonisel (andmepunktidel) liikudes on näha täpsed arvud ning seda, millised filtrid on rakendatud.

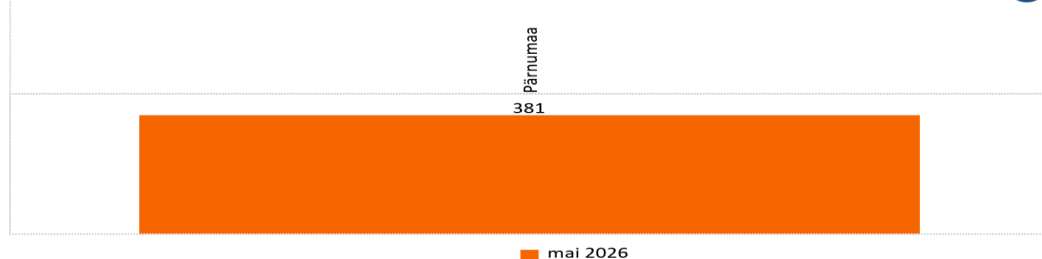
Vali esimene kuupäev mai 2026	Vali teine kuupäev mai 2026	
Näitaja Kuu lõpu seisuga vabad töökohad	Vali arvuline või osakaaluline vaade Arv	
Maakond Pärnu maakond	Tegevusala Kõik tegevusalad	Ametiala Kõik ametialad

Vabade töökohtade arv

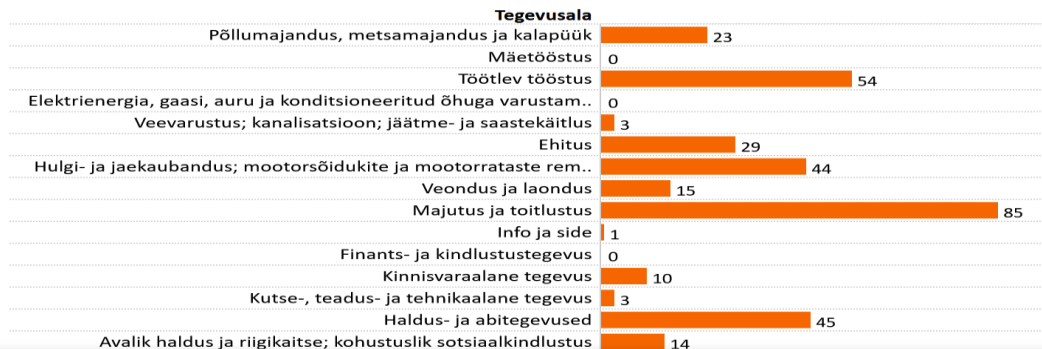
mai 2026

381

Vabad töökohad maakonna järgi

Vabad töökohad tööandja tegevusala järgi

Create ▾

Learn ▾

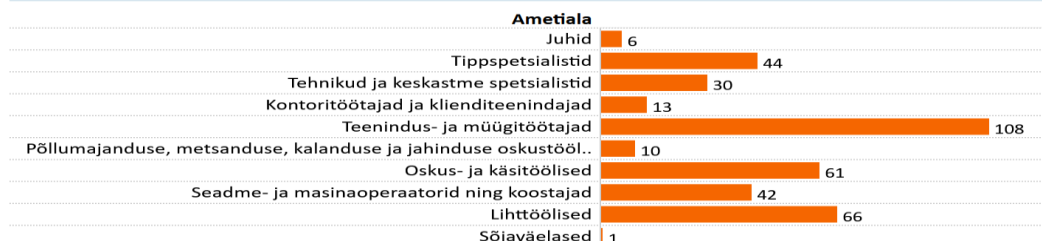
Search for vizzes, authors, and hashtags

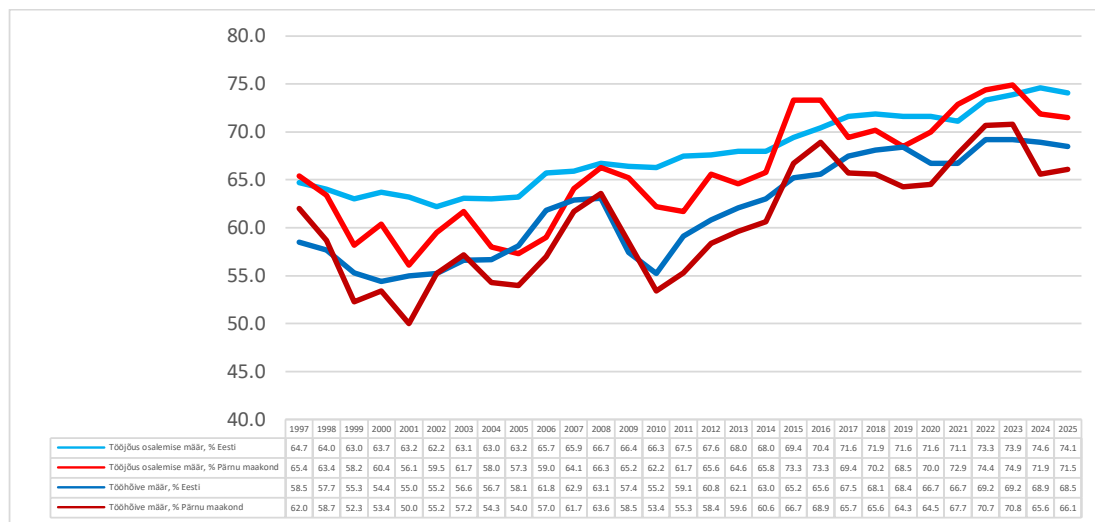
Muud teenindavad tegevused 6

Tegevusala teadmata 0

mai 2026

Vabad töökohad arv ametiala järgi

Joonis 46. 15-74-aastaste tööjõus osalemise määr¹⁷ ja tööhõive määr¹⁸ kogu Eestis ja Pärnu maakonnas, %, 1997-2025. Allikas: Statistikaamet.

Tööjõus osalemise määr näitab, et kui suur osa tööealisest rahvastikust on tööturul aktiivne: tööga hõivatud või tööd otsivad töötud. Tööjõus osalemise määr (15-74-aastased) oli 2025. aasta seisuga 71,5%, olles selle näitajaga riigis (74,1%) 6. kohal maakondade seas. Mõõtmisperioodi alguses (1997) oli Pärnumaa sellega näitajaga 3. kohal. Täpselt samad kohad samas ajas iseloomustavad ka tööhõive määra.

Lõpetuseks, tööturгу loetakse majanduse peegliks. See tähendab, et ühest küljest lähitulevikus tuleb valmis olla mitme kriisi kuhjumisega seotud väljakutseteks, mis võivad taas väljenduda töötuse kasvus. Teisest küljest, rahvastiku vananemine ja madal loomulik iive tähendavad aga tööjõu suurenevat nappust.

4.4.3 Tööränne ja toimepiirkonnad

Pärnu maakonna üheks eripäraks on sesoonsus ehk hooajalisus, mis aitab võimendada nii maakonnakeskuse ja puhkepiirkondade keskuste potentsiaali. See puudutab ka avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti. Mõnedes asulates ja maapiirkondades elanike arv mitmekordistub suvekuudel. Sesoonsus võimendab kahte rannikul piirkondlikku keskust – Tõstamaad ja Hädemeestet, mille tagamaid eespool toodu puudutab enim.

Pendelrändeks nimetatakse igapäevast liikumist fikseeritud elukohast fikseeritud töökohale, mis ei asu samas asustusüksuses. Mõnikord peetakse pendelrändeks lisaks ka igapäevast liikumist õppima (nt gümnaasiumiõpilaste õpiränne) või erinevaid teenuseid tarbima. Pendelrände sihtkohaks on tavaliselt tömbekeskustega seotud pendelrände areaalid. Samuti võib pendelränne olla suunatud maale.

¹⁷ Tööjõus osalemise määr (aktiivsuse määr) – tööjõu osatähtsus tööealises rahvastikus.

¹⁸ Tööhõive määr näitab, kui suur osa tööealisest rahvastikust on tööga hõivatud. Andmeid kogutakse tööjõu-uuringuga.

Kõige suurem hõivatus on linnalistes asulates Pärnu linnas ja Sindi linnas ning Vändra alevis st kus töökohtade arv kohapeal on ligilähedaselt võrdne hõivatute arvuga. Võib ka arvata, et kuigi Pärnu linnas keskmine töötasu on mõnevõrra kõrgem, siis töörande põhjustajaks on töökohtade mitmekesisus, kättesaadavus ja iseloom, mis tuleneb koondumisest ühte keskusesse. Pärnu on Edela- ja Lääne-Eesti tähtsaim tööstuskeskus. Olulisemad tööstusharud elektroonikatööstus, metallitöötlemine, keemia- ja plastitööstus, tekstiili-, rõiva- ja jalatsitööstus, puidu- ja mööblitööstus ning toiduainetetööstus. Pärnu linna kesklinnast on välja kolinud ca 3000 töökohta. Enim liiguvad asutused Eeslinna, Rääma, Mai ja Raeküla linnaosadesse.

Võttes aluseks töörande saame Pärnumaa omavalitsusi vaadelda sõltumatuse taseme järgi. Maakonnas ainsad sõltumatud Pärnu linn ja Kihnu vald, sõltuvate hulka kuuluvad linna ümbritsevad vallad, poolsõltuvad aga kaugemad äärevallad.

On üsna vähe tõenäoline, et maakondade asetus muutuks või nendevahelised erinevused lähematel aastatel oluliselt väheneksid, pigem on oht, et need süvenevad. Ääremaade jätkusuutlikkuse tagamiseks peab kohapeal olema taristu ja teenused koolist kuni perearstini. Samas on ikkagi võtmetähtsusega tasuvate töökohtade olemasolu. Vabaturumajanduse tingimustes maapiirkonda sunniviisiliselt eraettevõtteid ei too, küll aga oleks võimalik soodustada seda, et üha enam jäetaks maapiirkonnast linna kolimata, kuigi omatakse töökohta näiteks Tallinnas. Sellele aitaks kaasa paindlikum töökorraldus, mis tähendaks kas või, et on rohkem võimalusi kaugtööks ja kodus töötamiseks.

Majandus ja ettevõtlus arengudokumentides: lühikokkuvõte

Olulisi trende

Eesti majandus (sh Pärnumaa) on väike ja avatud ning sõltub palju globaalse majanduse tsüklilisusest. Tulevik – üsna märgatavalt väheneb EL vahendite sissevool Eestisse: mõjutab sh ehitust, põllumajandust jne.

Eesti majanduses (sh SKP-s ja väliskaubanduses) domineerib Tallinn ja laiemas mõttes Harjumaa. Ka mujal, sh Pärnumaal areneb ettevõtlus – nt ettevõtete arv.

Palkade kasv ja tööjõu tootlikkus – mahajäämus pealinnaregioonist ja ka Tartumaast.

Tugevusi ja nõrkuseid

Mitmekesisus

Asukoht

Näitajate poolest – tugev keskmik

Tipptegijad, mis on ka oma valdkonna liidrite hulgas Eestis

Väljakutseid

Alaesindatus

Tööjõu madal tootlikkus

Pealinna tõmbejõud